

Levekår i Sarpsborg 2020

Geografisk fordeling
- et grunnlag for arbeid med sosial bærekraft

Innhold

Sammendrag.....	3
1 INNLEDNING	4
1.1 Formålet med levekårsrapporten.....	4
1.2 Historikk.....	4
2 METODE.....	4
2.1 Hva er levekår og hvordan kan det måles?	4
2.2 Indikatorer	4
2.2.1 Indikatorer fra 2014 som ikke ble prioritert i 2020	5
2.3 Soneinndelingen	7
2.4 Levekårskart	8
3 BEFOLKNINGSSAMMENSETNING	9
3.1 Barneandel	10
3.2 Eldreandel.....	13
3.3 Innvandrere og norskfødte med innvandrerbakgrunn	15
4 FLYTTING.....	18
4.1 Ekstern flytting	18
4.1.1 Barneflyttinger ut av kommunen	18
4.2 Interne flyttinger	20
4.2.1 Barneflyttinger mellom soner	21
5 UTDANNING.....	23
5.1 Lavt utdanningsnivå.....	23
5.2 Aldersgruppen 21 – 29 år – uten fullført videregående utdanning	24
5.3 Høyt utdanningsnivå.....	25
6 ØKONOMISKE FORHOLD	26
6.1 Medianinntekt etter skatt nasjonalt og kommunalt	26
6.2 Medianinntekt i levekårssonene.....	26
6.3 Lavinntekt (<60 prosent etter EU-skala).....	27
6.4 Barn i lavinntektsfamilier (EU-60)	28
7 SYSSELSETTING OG SOSIALE FORHOLD	29
7.1 Arbeidsledighet	30
7.2 Ungdomsarbeidsledighet	31
7.3 Sosialhjelp.....	33
7.4 Mottakere av arbeidsavklaringspenger (AAP).....	35
7.5 Unge uføre.....	36
7.6 Barn med barnevernstiltak.....	38

8	BOFORHOLD	40
8.1	Boligsammensetning og husholdninger	40
8.2	Leide boliger	42
9	TI LEVEKÅRSSONER OG -FORSKJELLER OPPSUMMERT	44
9.1	Alvim	44
9.2	Brevik – Nedre Lande	45
9.3	Fritznerbakken.....	46
9.4	Fram - Grina	47
9.5	Gamlebyen.....	48
9.6	Grotterød – Enenda.....	49
9.7	Sandesund – Torsbekken.....	50
9.8	Hafslund - Bede	51
9.9	Sandesund-Greåker	52
9.10	Vingulmork	53

Sammendrag

Hensikten med kartlegging av levekår i Sarpsborg er ikke å male et mørkt bilde av dårlige levekår. Hensikten er heller ikke å stemple steder som dårlige eller personer og grupper som ressursssvake. Det fins ikke noen objektiv sannhet om hva som er gode og dårlige levekår eller steder å bo.

Denne kartleggingen skal brukes til å følge utviklingen med levekår og ulikheter i levekår i Sarpsborg. Rapporten brukes som grunnlag for å vurdere innsats og prioriterte tiltak, samt prosesser sammen med innbyggerne, som kan bidra til å bedre levekårene og redusere levekårsforskjeller. Rapporten er ett av grunnlagene i planstrategien og følges opp i handlingsplan- og budsjettarbeid.

Tråden tas opp fra kartleggingene i 2012/2014. Levekårskartleggingen tar for seg statistiske data for 20 levekårsindikatorer fra 2018. Ikke alle indikatorene i denne rapporten kan sammenlignes med tidligere levekårskartlegginger, men noe kan vi si om utviklingstrekk i de sonene vi tar for oss.

Rapporten viser datamateriale fra følgende hovedgrupper:

- Befolkningssammensetning og flytting
- Utdanning
- Økonomiske forhold
- Sysselsetting og sosiale forhold

I siste avsnitt presenteres noen av levekårssonene mer helhetlig.

De aller fleste innbyggerne i Sarpsborg har gode levekår. Denne levekårskartleggingen viser i det store og hele et ganske likt mønster som ved forrige kartlegging. Den viser ganske store forskjeller på levekår i ulike deler av kommunen. Det vil si at det i noen områder bor en stor andel innbyggere som ikke har jobb og inntekt, som er avhengig av økonomisk hjelp eller som har svært lav inntekt. Barneflyttinger og eie eller leieforhold følger samme mønster. Det er enda tydeligere forskjeller mellom noen enkelte områder enn før. I andre områder er levekårene jevnere enn før. Et eksempel er forekomsten av ung ufør.

Levekårskartleggingen går ikke inn på årsakene til den ujevne fordelingen av levekår innad i kommunen. Den viser imidlertid en klar sammenheng mellom levekår, utdanning og økonomiske forhold.

1 INNLEDNING

1.1 Formålet med levekårsrapporten

Formålet med levekårskartlegging er å identifisere ulikheter mellom geografiske områder når det gjelder innbyggers levekår statistisk sett. Kartlegging med jevne mellomrom gjør det mulig å følge med på utviklingen over tid, om ulikhetene vedvarer, om de endres eller forsterkes. Levekårskartlegging brukes som grunnlag for å prioritere og samordne tiltak og ressurser som kan bidra til å bedre levekår og redusere ulikhet, blant annet ved å styrke oppvekstmiljøene og gi bomiljøene og nærmiljøene et løft i samarbeid med innbyggerne.

I nasjonale forventninger til planlegging 2019 forventes at kommunene skal skape sosialt bærekraftige samfunn og et bærekraftig velferdssamfunn. Kommunal og regional planlegging skal vise til FNs 17 bærekraftsmål som blant annet handler om å utrydde fattigdom og redusere ulikhet. I følge folkehelseloven skal kommunen vektlegge forhold som skaper eller opprettholder helseforskjeller i helseoversikt, planer og tiltak. Forskning om sammenhenger mellom levekår og helse og livskvalitet har blitt stort i omfang og problemstillingene komplekse. Dette er en hovedutfordring som drøftes i kunnskapsgrunnlaget til planstrategien, «Slik har vi det i Sarpsborg».

Denne kartleggingen om levekår er et supplement til kunnskapsgrunnlaget «Slik har vi det i Sarpsborg 2020». I denne rapporten er det ikke sammenhengene som drøftes, men en presentasjon av nyere lokal statistikk om et bredt utvalg av levekårsindikatorer og sammenligninger med tidligere rapporter.

Sosial, økonomisk og miljømessig bærekraft er bærebjelkene i samfunnsplanen vedtatt i 2018. Dårlige levekår og store sosiale ulikheter er verken sosialt eller økonomisk bærekraftig. Levekårsrapporten kan gi ett bidrag til bildet av hvordan det står til med den sosiale bærekraften i nærmiljøene i Sarpsborg.

1.2 Historikk

Sarpsborg kommune kartla for første gang levekårene i på områdenivå i 2012. Den viste at det i noen geografiske områder var en stor andel av innbyggerne som hadde dårlige levekår.

I 2014 deltok Sarpsborg, sammen med Fredrikstad og andre kommuner, i SSBs arbeid med å lage et standardisert indikatorsett for levekår. Med et standardisert indikatorsett ville det bli lettere å sammenligne levekår i kommunenes områder over tid og mellom kommuner. Noen av indikatorene ble endret i 2014. Disse ble presentert i ny levekårsrapport supplert med en spørreundersøkelse fra 2014 som skulle kartlegge innbyggernes egenopplevde levekår, herunder helse og nærmiljø, i fire utvalgte levekårssoner.

På grunn av endringene er det ikke mulig å sammenligne alle indikatorene fra 2012, men denne rapporten vil vise utviklingstrekk der det er hensiktsmessig og mulig fra rapporteringen i 2012 og 2014.

2 METODE

2.1 Hva er levekår og hvordan kan det måles?

En objektiv og entydige metode som kan bestemme hva som er gode og dårlige levekår finnes ikke. Rapporten gir ikke grunnlag for å karakterisere spesifikke områder dårlige steder å bo eller at områder uten levekårsproblemer er best å bo i. Statistikken sier ingenting om hvordan folk opplever sine nærområder. For å vite mer om det må det lages egne kvantitative eller kvalitative undersøkelser og medvirkningsprosesser.

2.2 Indikatorer

SSB bruker tid på å samle inn statistikk og på å regionalisere tallene. Derfor er et tidslag i statistikken på ca. 2 år. Det betyr at levekårskartleggingen ikke kan brukes til å se på utviklingen for det siste året. Å endre levekår innebærer systematisk innsats over lang tid og levekårskartleggingen kan vise om vi er på rett vei.

I alt 20 indikatorer er benyttet i kartleggingen. 15 av dem er mottatt fra SSB, de øvrige er hentet ut av KOMPAS, Kommunenes plan- og analysesystem basert på bolig- og befolkningsstatistikk på grunnkrets nivå)

	Befolkningssammensetning og flytting	Kilde
1	Barneandel: andel barn 0 – 15 år i prosent av den totale befolkningen i sonen	Kompas
2	Eldreandel	Kompas
3	Innvandrerbefolkningen: innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre fra Øst-Europa, Asia, Afrika og Latin-Amerika	SSB
4	Barneflyttinger: Utflyttinger av barn 0-5 år (NY i 2014)	Kompas
5	Barneutflyttinger (internflyttinger): Andel utflyttere fra sonen til en annen sone av barn 6-12 år i prosent av aldersgruppen 6-12 år i sonen.	Kompas
6	Flytting: Andel utflyttinger fra sonen og ut av kommunen i prosent av den totale befolkningen i sonen	Kompas
7	Leide boliger: leide boliger / boligmassen (NY i 2014)	SSB
	Utdanningsnivå	
8	Høy utdanning, 30-39 år: Andel personer i alderen 30-39 år med høyere utdanning	SSB
9	Lav utdanning: Andel personer i alderen 30-39 år med grunnskole som høyeste utdanning	SSB
10	Ikke oppnådd yrkes- eller studiekompetanse i løpet av 5 år, personer i aldersgruppen 21-29/ personer 21-29 som begynte på vgs (NY i 2014)	SSB
	Økonomi	
11	Nettoinntekt: Median inntekt etter skatt pr forbruksenhet (EU)	SSB
12	Personer i lavinntektsusholdninger, EU 60, (Ny i 2014)	SSB
13	Antall barn 0-17 år i husholdninger med lavinntekt, EU 60	SSB
14	Mottakere av arbeidsavklaringspenger (18-66 år) (Ny i 2014)	SSB
	Sosiale og helsemessige forhold	
15	Andel arbeidsledige i aldersgruppen 15-74 år i prosent av aldersgruppen i sonen	SSB
16	Ungdomsarbeidsledighet. andel arbeidsledige i aldergruppen 15-29 år i prosent av aldersgruppen i sonen (Endret i 2014)	SSB
17	Andel personer 16 år og eldre i husholdninger som har mottatt sosialhjelp	SSB
18	Unge uførepensjonister: Andelen 18-44 år som har uførepensjon i prosent av aldersgruppen i sonen (Endret i 2014)	SSB
19	Overgangsstønad: Enslig mor med aleneomsorg for barn. Beregnet antall mottakere i alt pr 100 kvinner i alderen 16-39 år	SSB
20	Barn med barnevernstiltak (NY i 2014)	SSB

2.2.1 Indikatorer fra 2014 som ikke ble prioritert i 2020

I 2020 har vi konsentrert oss om noen færre indikatorer enn ved kartleggingen fra 2014.

Følgende indikatorer ble ikke prioritert i 2020:

- Lav utdanning 16 +: Andel personer i alderen 16 + med grunnskole som høyeste utdanning i prosent av aldersgruppen 16 + i sonen
- Høy utdanning 16 +: Andel personer i alderen 16 + med grunnskole som høyeste utdanning i prosent av aldersgruppen 16 + i sonen

Begrunnelse: Når det gjelder disse indikatorene for utdanning prioriteres aldersgruppen 30-39 år. Et kortere aldersspenn gir muligheter til å se endringer raskere. Dette er dessuten en viktig aldersgruppe da en stor andel er foreldre til små barn.

- Personer og barn i lavinntektshusholdninger EU50. (Andel personer med husholdinntekt <50 prosent av medianinntekt)

Begrunnelse: Vi har nå valgt å bruke kun ett mål, EU60, ettersom dette er det aller mest benyttede målet for lavinntekt. Forskjellen på indikatorene er hvor grensen for lavinntekt regnes.

- Gjeldsgrad: andel personer i husholdninger med gjeld større enn tre ganger samlet husholdningsinntekt.

Begrunnelse: Denne indikatoren har vist seg å være lite relevant for levekårsutfordringene.

- Overgangsstønad (enslige forsørgere i alderen 20-39 år)/ enslige kvinner i alderen 20-39 år). Dataene er hentet inn, men ikke tatt med i denne rapporten.

Begrunnelse: Dette gjelder få personer i enkelte soner og anses ikke som nødvendig for å danne et helhetlig bilde av levekårs mønstre knyttet til områdene.

2.3 Soneinndelingen

Sarpsborg er delt opp geografisk i 116 grunnkretser som utgjør det laveste nivået med tilgjengelig levekårsstatistikk. Grunnkretser grupperes ofte sammen slik at vi får skolekretser, valgkretser og levekårssoner. Levekårssonene fra første kartlegging i 2012, er fortsatt de samme, dette for å kunne se endringer over tid. Ved inndeling i levekårssoner lå følgende kriterier til grunn:

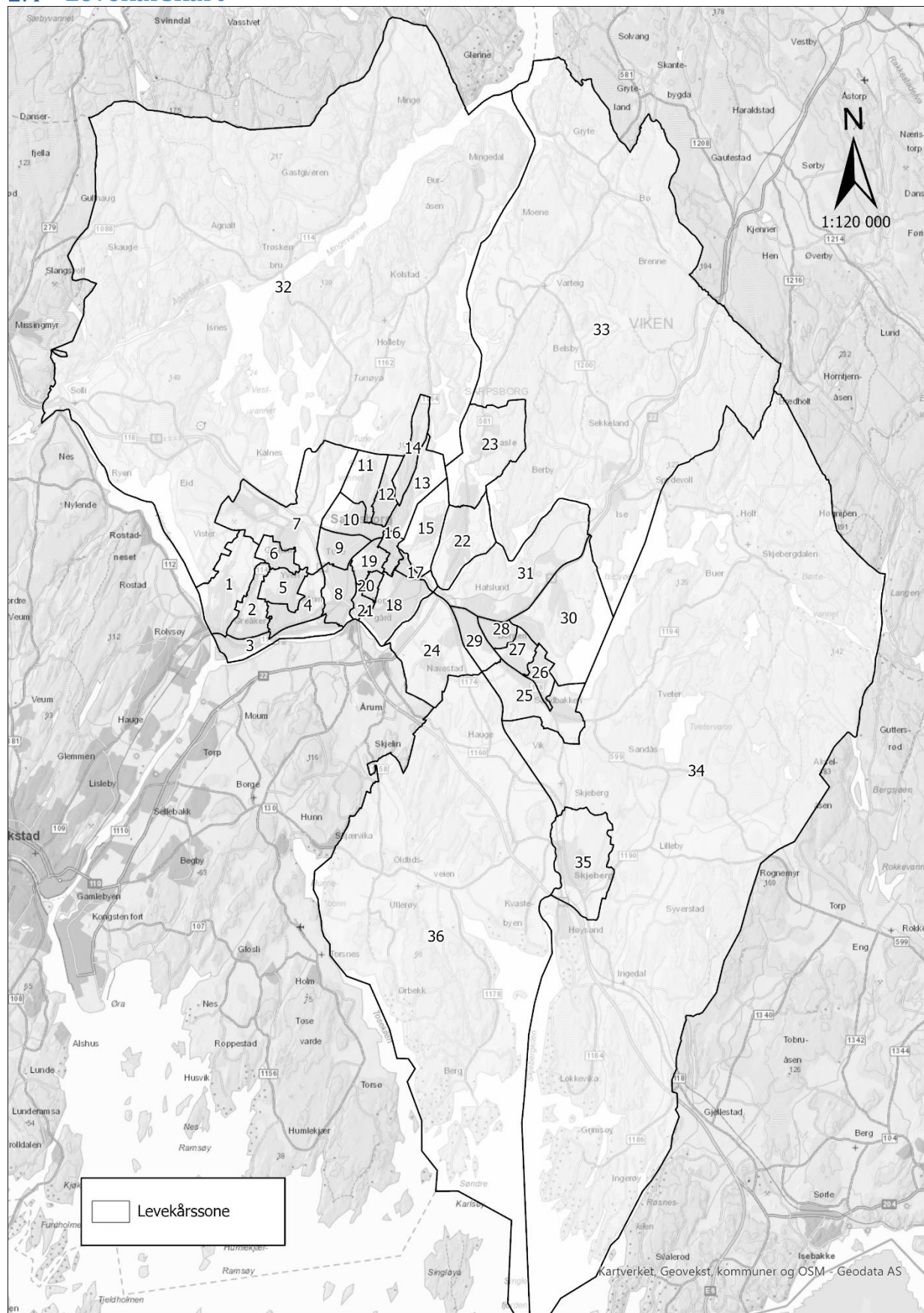
- små nok til å avdekke levekårsforskjeller
- store nok til å få fram statistisk holdbare resultater
- store nok til at personvern hensynet ivaretas
- mest mulig homogen bebyggelsestype og bomiljø

Som tabellen under viser er Sarpsborg delt i 36 levekårssoner. Levekårssonene hadde et gjennomsnitt på 1400 innbyggere i 2014 og 1553 innbyggere i 2018. Den største levekårssonen består av 2213 innbyggere, den minste av 974 innbyggere.

Nr.	Sonenavn	Innbygger-tall 2014	Innbygger-tall 2018	End-ring	Nr.	Sonenavn	Innbygger-tall 2014	Innbygger-tall 2018	End-ring
1	Opstad	1677	1741	64	19	Grotterød - Enenda	1457	1502	45
2	Greåkerdalen	2213	2477	264	20	Vingulmork	974	982	8
3	Sandesund - Greåker	1187	1161	-26	21	Sandesund - Torsbekken	997	1037	40
4	Hannestad - Yven	1526	1645	119	22	Hafslundsøy	1850	1966	116
5	Yvenlia - Langemyr	1854	1813	-41	23	Hasle	1428	1419	-9
6	Grålumåsen	974	1038	64	24	Hafslund - Bede	1659	1800	141
7	Grålum - Bjørnstad	1639	1887	248	25	Klavestadhaugen	1433	1565	132
8	Alvim	2088	2172	84	26	Nordlitoppen	1295	1333	38
9	Brevik - Nedre Lande	1765	1844	79	27	Kala	1039	1064	25
10	Lande	1725	1899	174	28	Borgen øst	1076	1166	90
11	Bakkeli	1124	1149	25	29	Borgen vest	1100	1142	42
12	Kurland vest	1793	1868	75	30	Hevingen	1685	1866	181
13	Kurland øst	1117	1132	15	31	Nygårdshaugen	1924	1986	62
14	Harebakk- Kurland nord	1192	1151	-41	32	Agnalt - Trøsken	1790	1780	-10
15	Opsund	994	1035	41	33	Varteig - Ise	1817	1863	46
16	Friznerbakken	1947	2016	69	34	Høysand - Skjebergdalen	1348	1394	46
17	Fram-Grina	1413	1454	41	35	Skjeberg	1332	1448	116
18	Gamlebyen	1214	1261	47	36	Ullerøy - Kvastebyen	1825	1857	32

Figur.1. Tabell over levekårssonene, innbyggertall i hver sone og endring fra forrige rapportering i 2014 til 2018

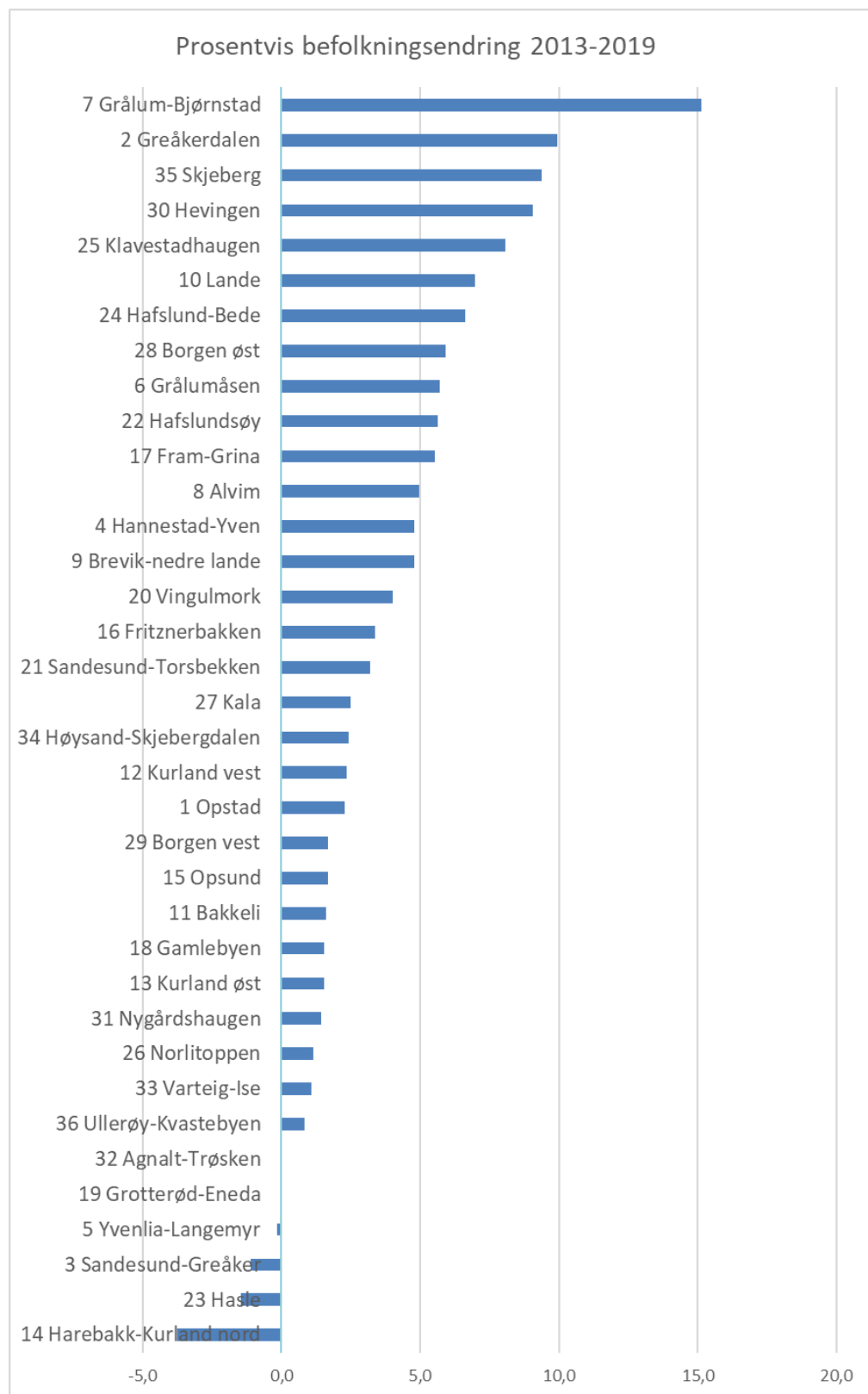
2.4 Levekårskart

Figur 2. Kart over levekårszonene

3 BEFOLKNINGSSAMMENSETNING

Antall innbyggere har endret seg siden 2013. De fleste sonene har hatt et tilfang av innbyggere. Flest innbyggere har kommet til Grålum-Bjørnstad, Lande, Hevingen, Klavestadhaugen og på Hafslund. Noen få soner har hatt en liten nedgang. Prosentvis er endringene som vist i diagrammet under:

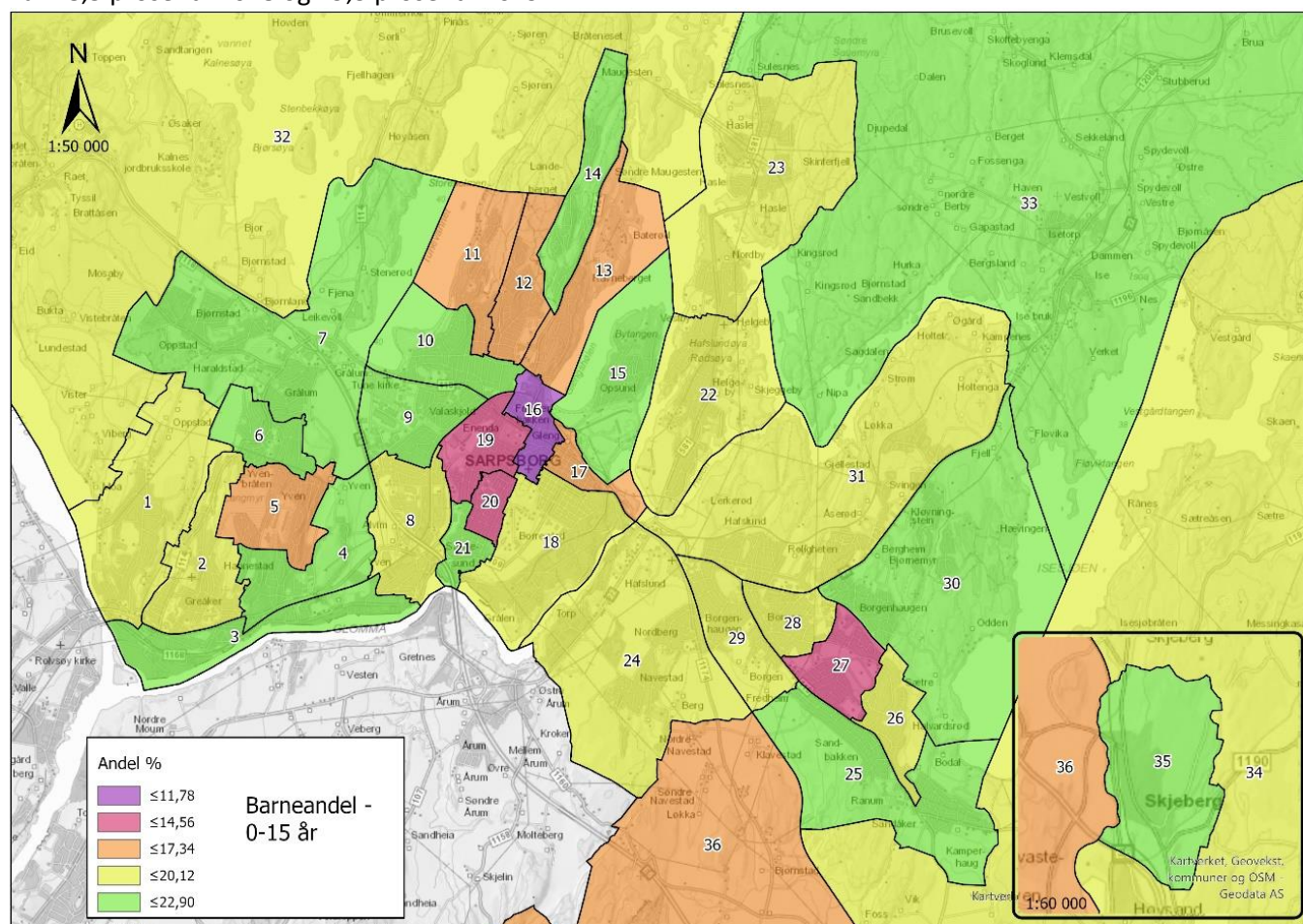

Figur 3. Prosentvis befolkningsendring fra 2013 til 2019. Kilde: Kompas

3.1 Barneandel

Barneandel er en indikasjon på hvor variert befolkningssammensetningen er i sonene. Barneandelen kan si noe om attraktiviteten for barnefamilier i et område, samt behov for investeringer i sosial infrastruktur. Høy andel eldre og lav barneandel i boligområder utenfor sentrum kan dessuten tyde på at det vil bli et generasjonsskifte om noen år. Barn er en sårbar gruppe, men representerer også muligheter og positive ressurser i nærmiljøene. Oppvekstforhold påvirker innbyggernes framtidige levekår, trivsel og helse.

Kartet viser andel barn i alderen 0-15 år av folketallet i hver sone. Barneandelen for kommunen som helhet var 18,5 prosent i 2018 og 19,3 prosent i 2019.

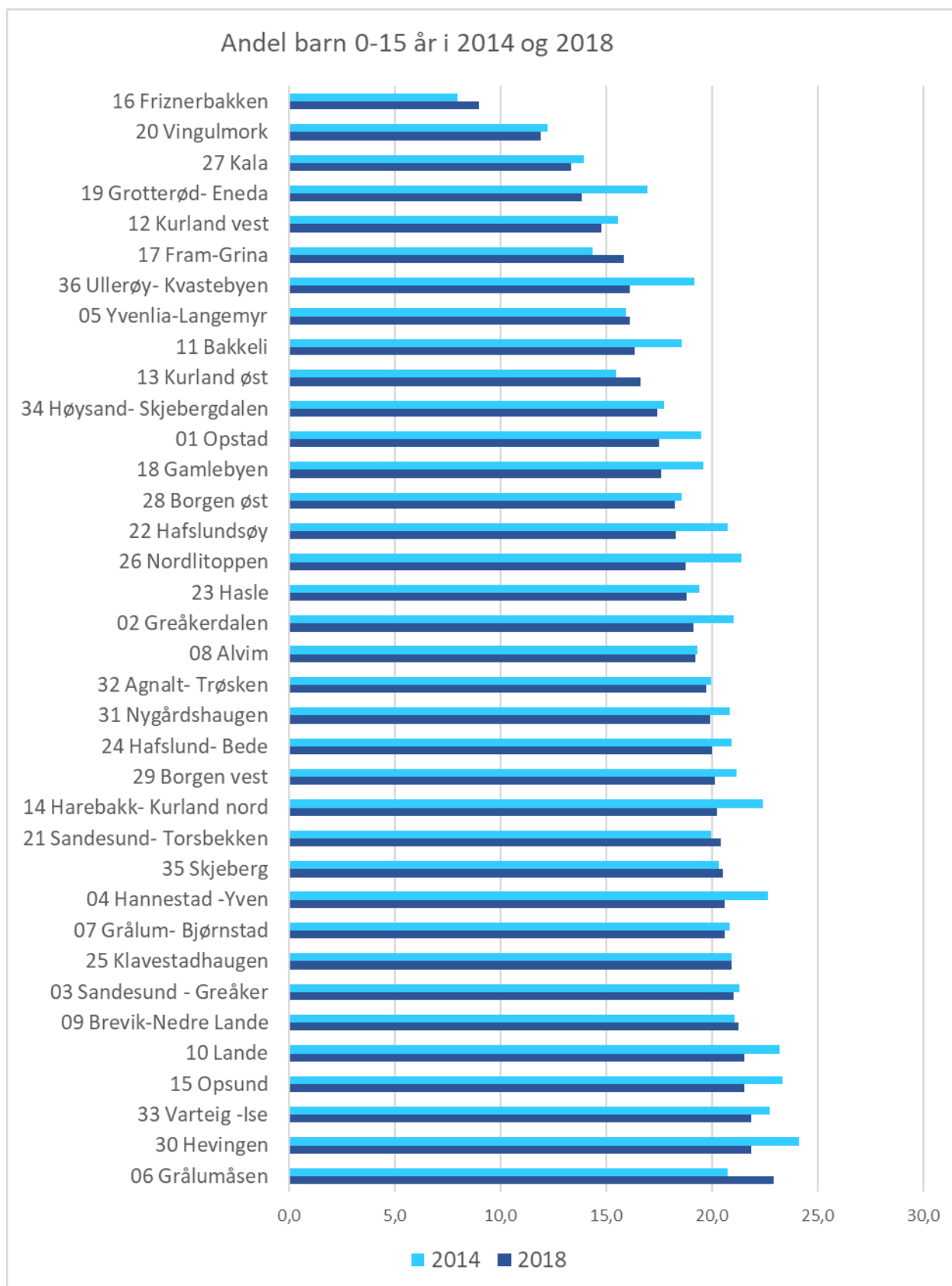

Figur 5: Barneandel 0-15 år i prosent

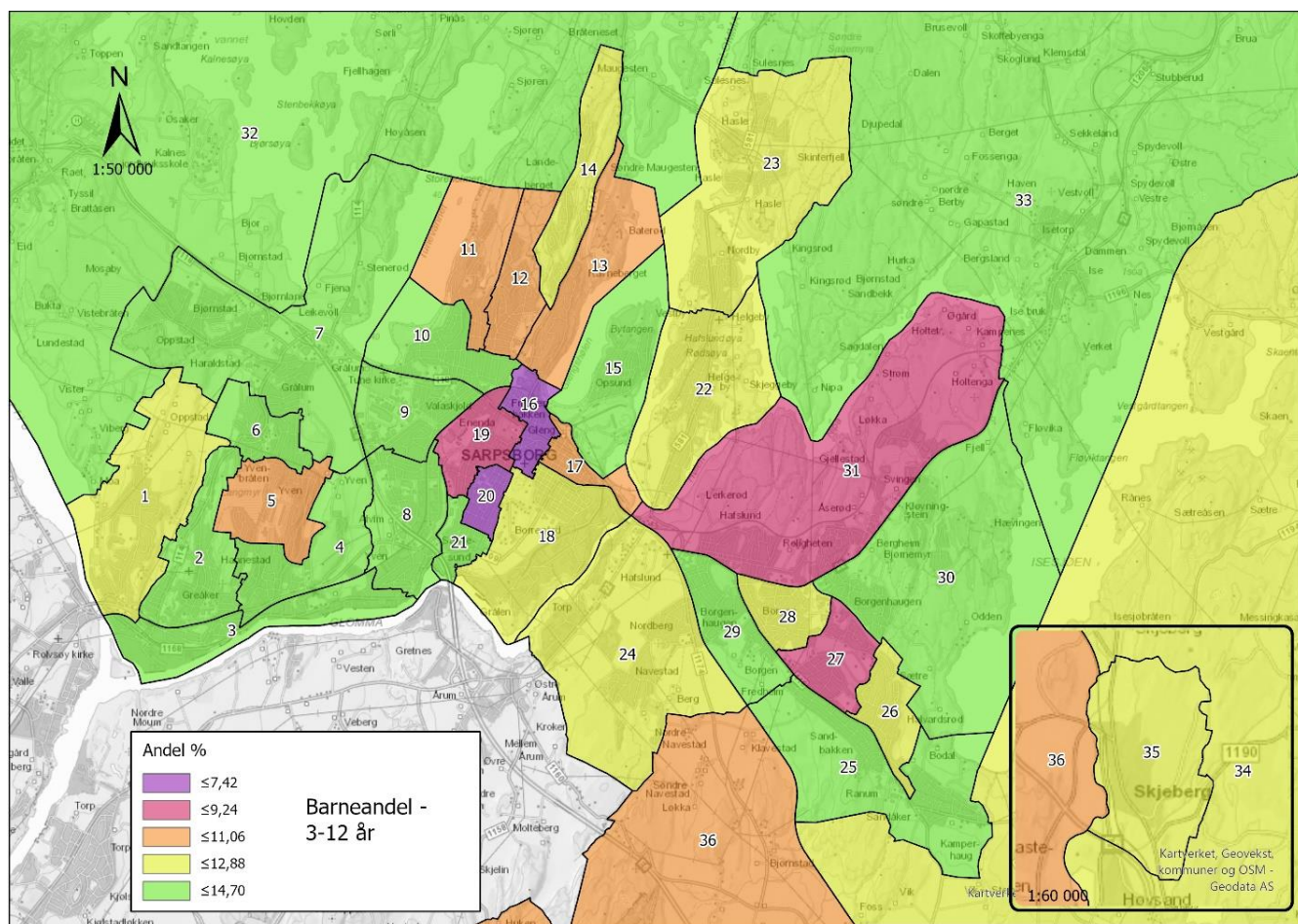
Grålumåsen, Hevingen, Varteig-Ise, Opsund og Områdene rundt Lande er de mest barnerike områdene sett i forhold til befolkningen. Den laveste barneandelen hadde Fritznerbakken i den nordøstlige delen av Sarpsborg sentrum. Vingulmork, Kala, Grotterød-Eneda, Kurland vest og Fram-Grina hadde også en andel barn langt under gjennomsnittet, selv om Fram-Grina økte sin andel barn mot 2018.

Utviklingstrekk

Fra 2014 til 2018 var det Grålumåsen som hadde størst vekst i andel barn. Kurland øst hadde også en vekst. I flere av Sarpsborgs barnerike områder for øvrig var det en nedgang i andel barn. Imidlertid var det en vekst i 2019 som også gjorde utslag i statistikken over barneandelen totalt sett.

Figur 6: Barneandel 0-15 år i 2014 og 2018 (Kilde: Kompas)

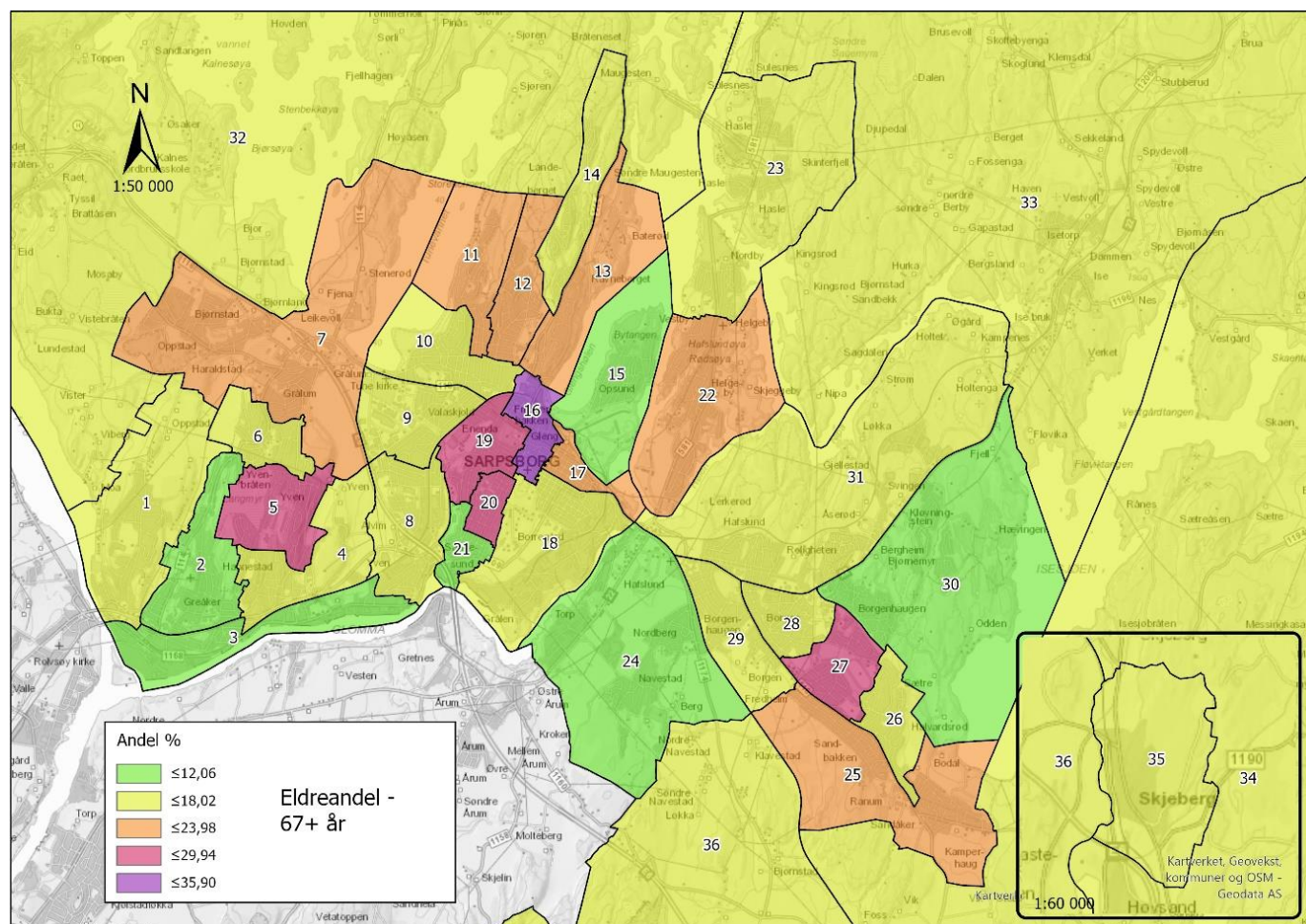
Figur 7. Andel barn i aldersgruppen 3-12 år

Kartet over viser bosatte personer i aldersgruppen 3-12 år. I 2019 bodde det totalt 7178 barn i aldersgruppen 3 – 12 år i Sarpsborg. Det utgjorde 12,7 prosent av befolkningen. I 2014 var antallet 6536 og andelen var da 12,2 prosent. Andelen barn mellom 3 og 12 år er lavest i Friznerbakken, ved Vingulmork og Grotterød i sentrum, samt på Hafslund og ved Kalabanen. Andelen barn var noe større i Gamlebyen og Fram-Grina i 2018(østre bydel) enn den var i 2014.

3.2 Eldreandel

Aldersgruppen 67 og eldre år utgjør 16,5 prosent av befolkningen i kommunen, en økning på 1,5 prosentpoeng fra 2014. Lokalisering av sykehjem og omsorgsboliger gjør utslag på denne statistikken. Lavest andel har Hevingen (6 prosent), Sandesund- Torsbekken (9,2 prosent), Sandesund-Greåker, (9 prosent). Hafslund-Bede har en eldreandel på 11,2 prosent. Harebakk-Kurland nord er også under gjennomsnittet i kommunen med 12,7 prosent eldre.

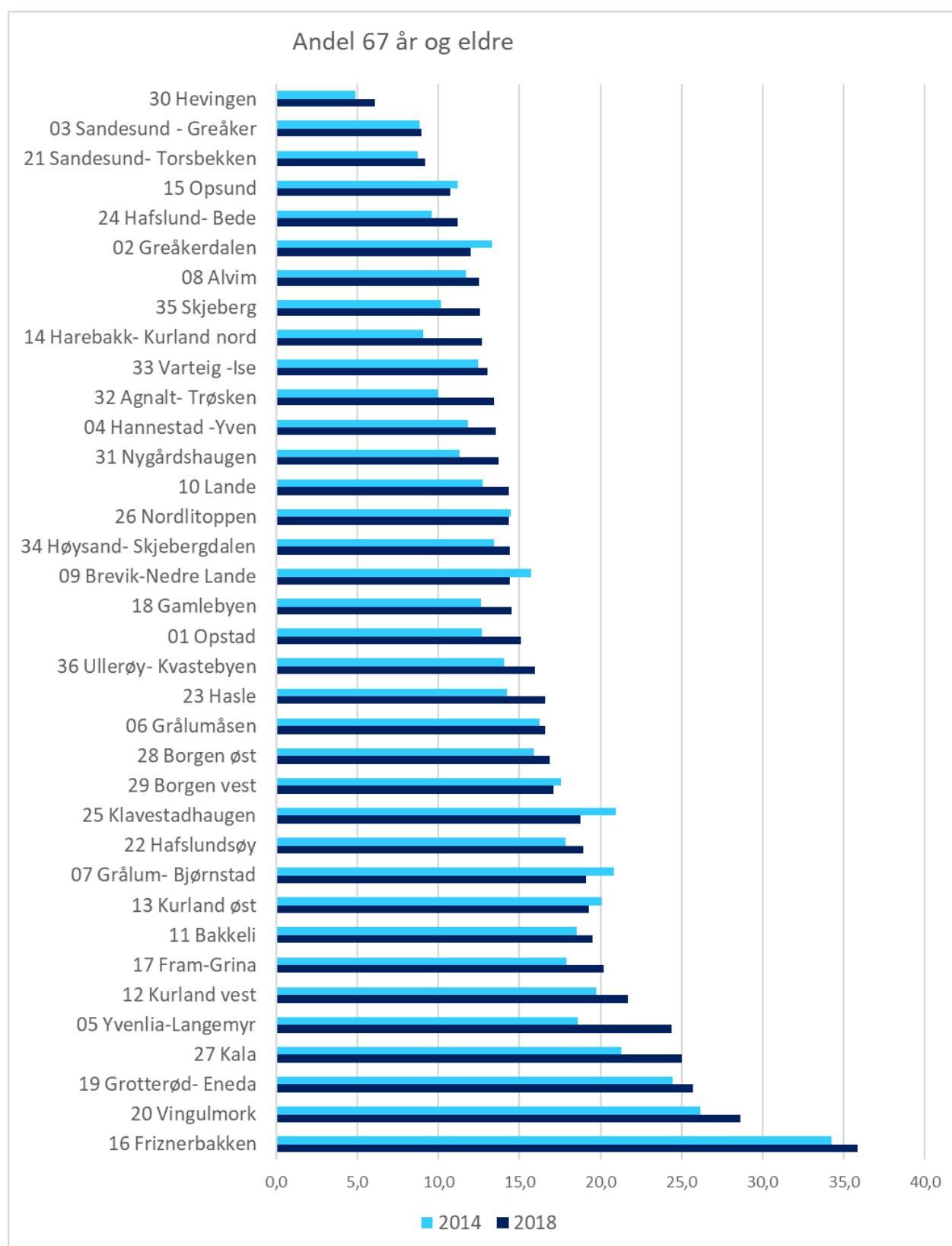
Høyest andel eldre bor på Friznerbakken (35,9 prosent), Vingulmork, (28,6), Grotterød- Eneda (25,7), og Kala (25 prosent). Fram-Grina har en eldreandel på 20 prosent.

Figur 8. Andel eldre 67 og over

Utviklingstrekk

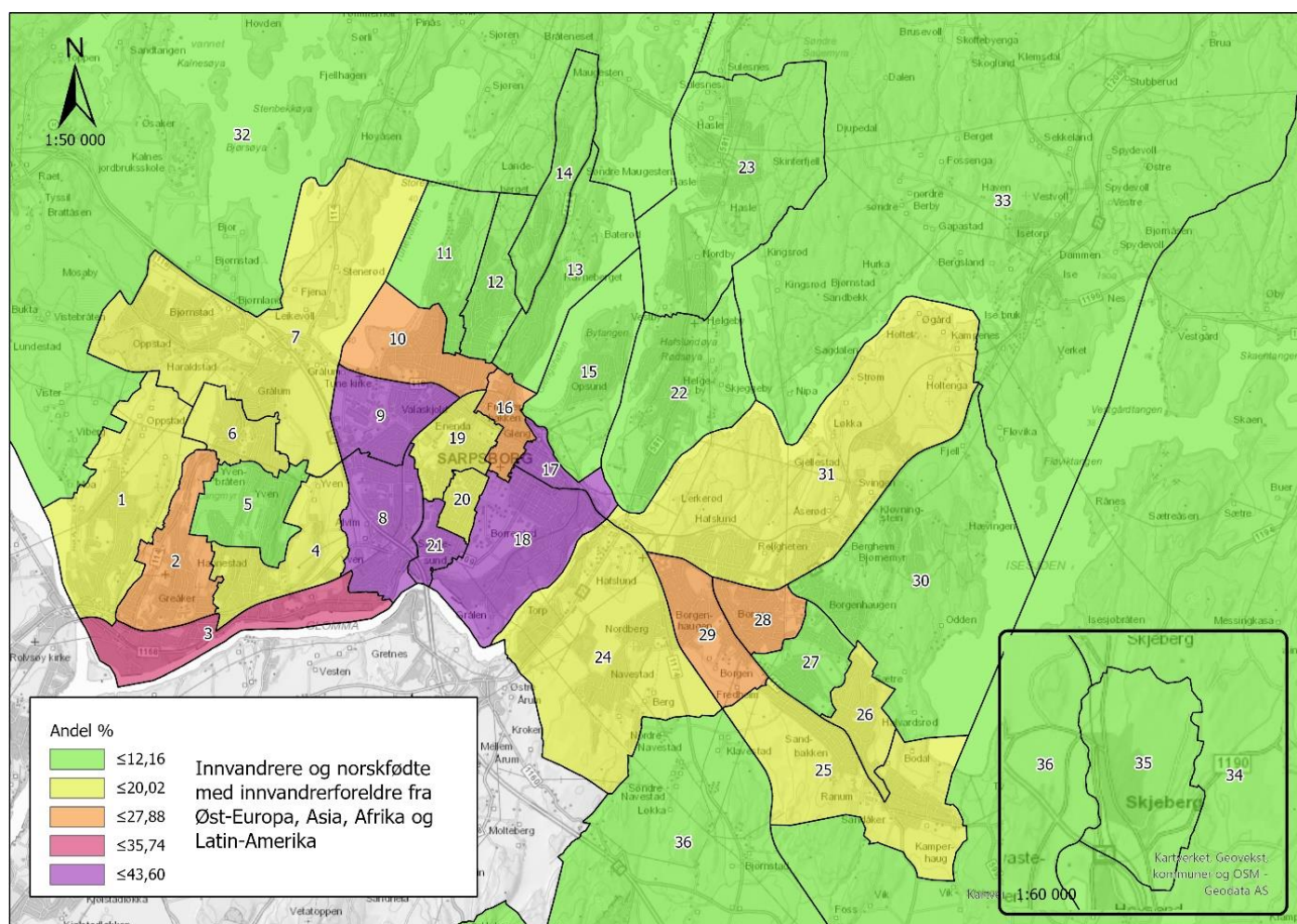
Eldreandelen økte i de fleste sonene i perioden 2014 til 2018, med unntak av Opsund, Greåkerdalen, Brevik-Nedre Lande, Klavestadhaugen, Grålum-Bjørnstad og Kurland øst. Yvenlia-Langemyr økte sin andel eldre betydelig.

Figur 8. Andel eldre i 2014 og 2018

3.3 Innvandrere og norskfødte med innvandrerbakgrunn

Innvandrere med vestlig bakgrunn kommer fra europeiske land unntatt Tyrkia, samt fra Nord-Amerika. Kategorien «ikke-vestlige innvandrere» omfatter personer fra Asia, Afrika, Sør- og Mellom-Amerika og Oseania. I januar 2020 bodde 4727 innvandrere med vesteuropeisk bakgrunn i Sarpsborg mens 4017 innbyggere hadde ikke-vestlig bakgrunn. Innvandrere og norskfødte med innvandrerbakgrunn utgjorde til sammen 20,4 prosent av totalbefolkningen i Sarpsborg per januar 2020, tilsvarende 11594 personer. 15,4 prosent var innvandrere mens 5,3 prosent var norskfødte med innvandrerforeldre. Innvandrere har ofte dårligere levekår enn resten av befolkningen, men levekårene bedrer seg med botid i Norge. Blant norskfødte med innvandrerforeldre er det større andel som tar høyere utdanning. (ref. Slik har vi det i Sarpsborg 2020)

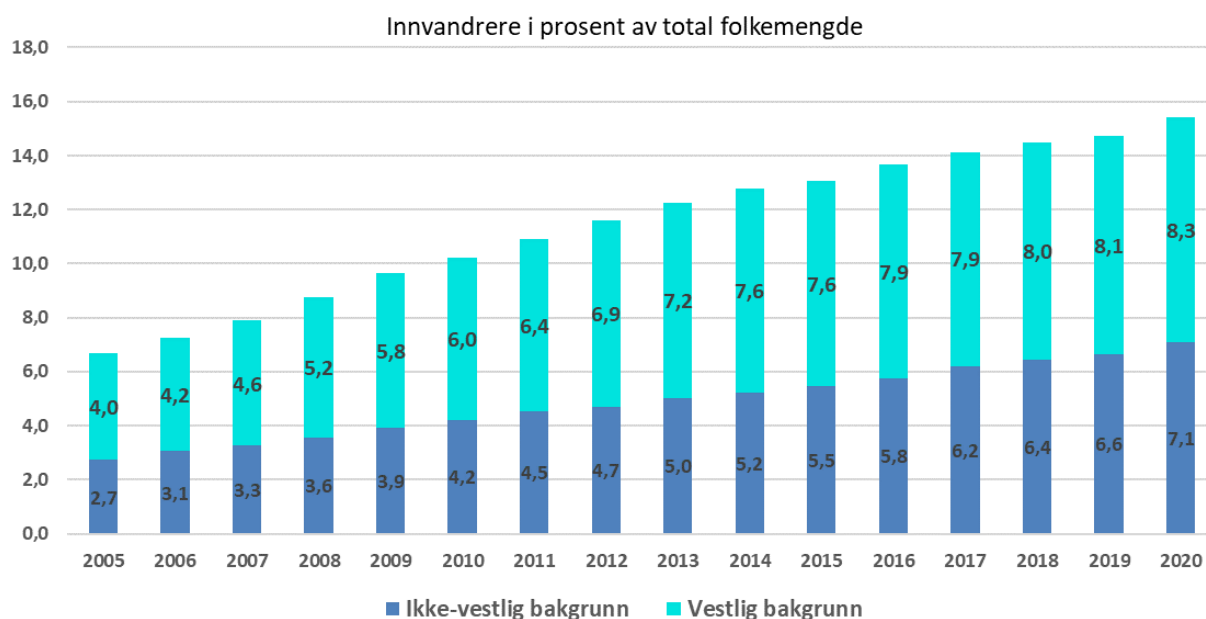
Figur 9. Kart over andel innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre som bor i ulike soner.

Kartet over viser ikke-vestlige innvandrere og deres norskfødte barn i 2018. Innvandrerandelen varierte kraftig mellom sonene. Ikke-vestlige innvandrere har i stor grad bosatt seg i og nær Sarpsborg sentrum, samt Sandesund-Greåker og Alvim. I sonen Fram-Grina hadde 43,6 prosent av innbyggerne ikke-vestlig bakgrunn, mens 39,4 prosent av lokalbefolkningen på Alvim var innvandrere i 2018. Borgen Øst og Borgen Vest hadde henholdsvis 21,6 og 23,8 prosent innbyggere med innvandrerbakgrunn i 2018.

Harebakk-Kurland Nord hadde lavest andel innvandrere med kun 4,3 prosent. Opsund hadde 6,5 prosent, og Hevingen 8 prosent innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre. Steder som Ullerøy, Varteig-Ise, Agnalt-Trøsken hadde også lave andeler.

Utviklingstrekk

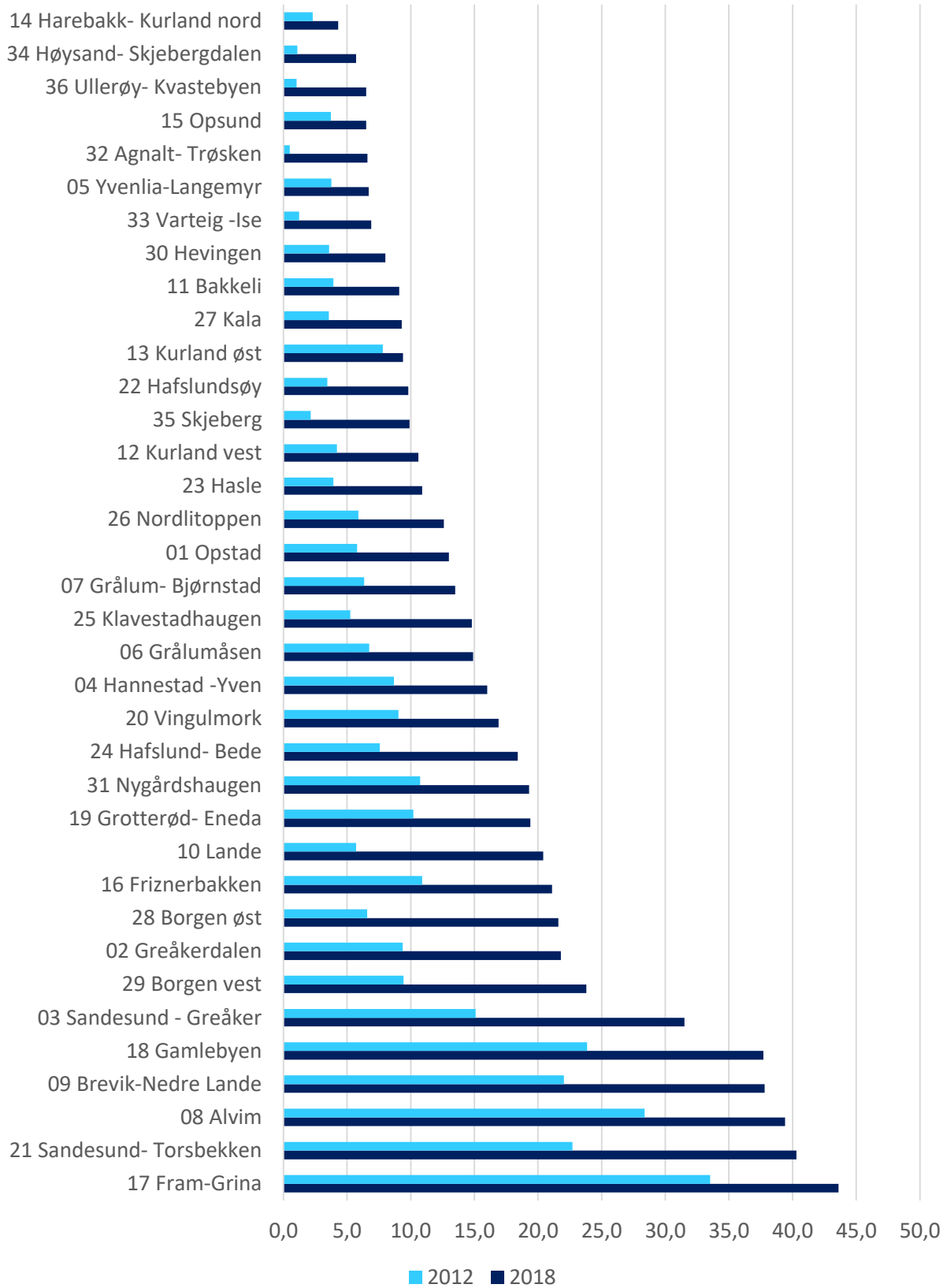
Generelt i befolkningen har andelen innvandrere som ikke er født i Norge økt over tid, i Sarpsborg fra 6,7 prosent i 2005 til 15,4 prosent i 2020.

Figur 10. Andel innvandrere totalt (unntatt norskfødte med innvandrerforeldre) Kilde SSB, Tabell 7110

I sonen Sandesund-Torsbekken økte innvandrerandelen fra 28 prosent til 40 prosent. Størst endring var det i sonene Sandesund-Torsbekken og Brevik-Nedre Lande. Sandesund-Greåker og Gamlebyen hadde også betydelig vekst i andelen innvandrere. Borgen øst og Borgen vest, Greåkerdalen, Lande, Klavestadhaugen, Hafslund Bede hadde tidligere en lav andel innvandrere. Fra 2012 til 2018 var det en forholdsvis høy vekst i disse områdene.

Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre fra
Øst-Europa, Asia, Afrika og Latin-Amerika

Figur 11. Andel ikke-vestlige innvandrere fordelt på soner i 2012 og 2018

4 FLYTTING

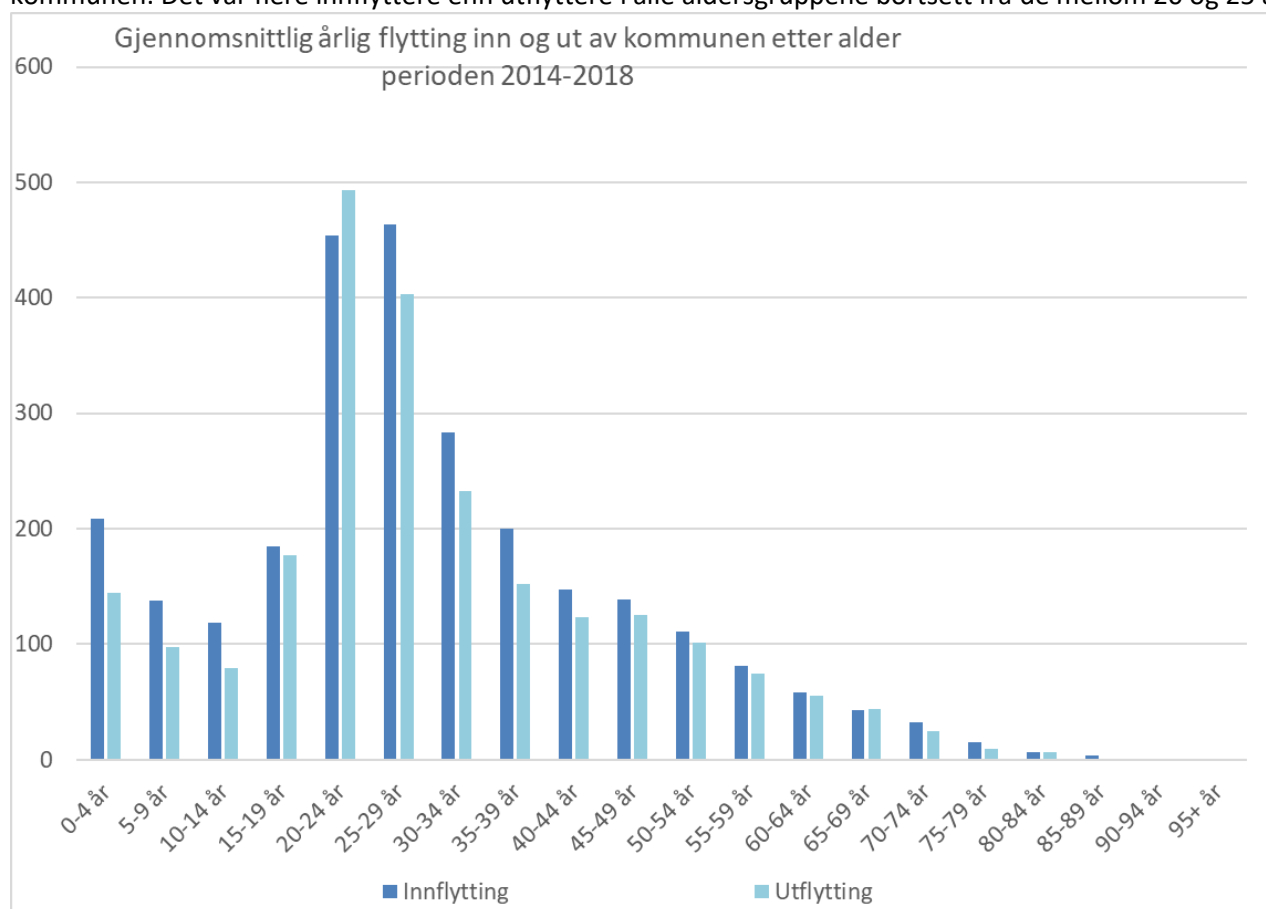
Flytting har mange sammensatte årsaker som utdanning, jobb, boligkarriere, endring av familiesituasjon, ønske om å bo nær familie eller venner, stedstilhørighet, identitet, spesielle steds kvaliteter, og økonomiske forhold. Økonomiske grunner kan fremtvinge uønsket flytting til dårligere boligstandard. Høy flyttehyppighet i et område kan bryte opp sosiale nettverk, skape ustabile nabolag og utrygghet. Flytting kan også føre til bedre levekår gjennom bedre bolig, bomiljø og oppvekstmiljø på et nytt sted.

En betydelig del av befolkningen i Sarpsborg kommune skifter bostedsadresse hvert år. Disse kan deles i:

- Eksterne flyttinger – personer som flytter over kommunegrensen til og fra andre kommuner eller utlandet.
- Interne flyttinger – personer som skifter bostedsadresse internt kommunen.

4.1 Ekstern flytting

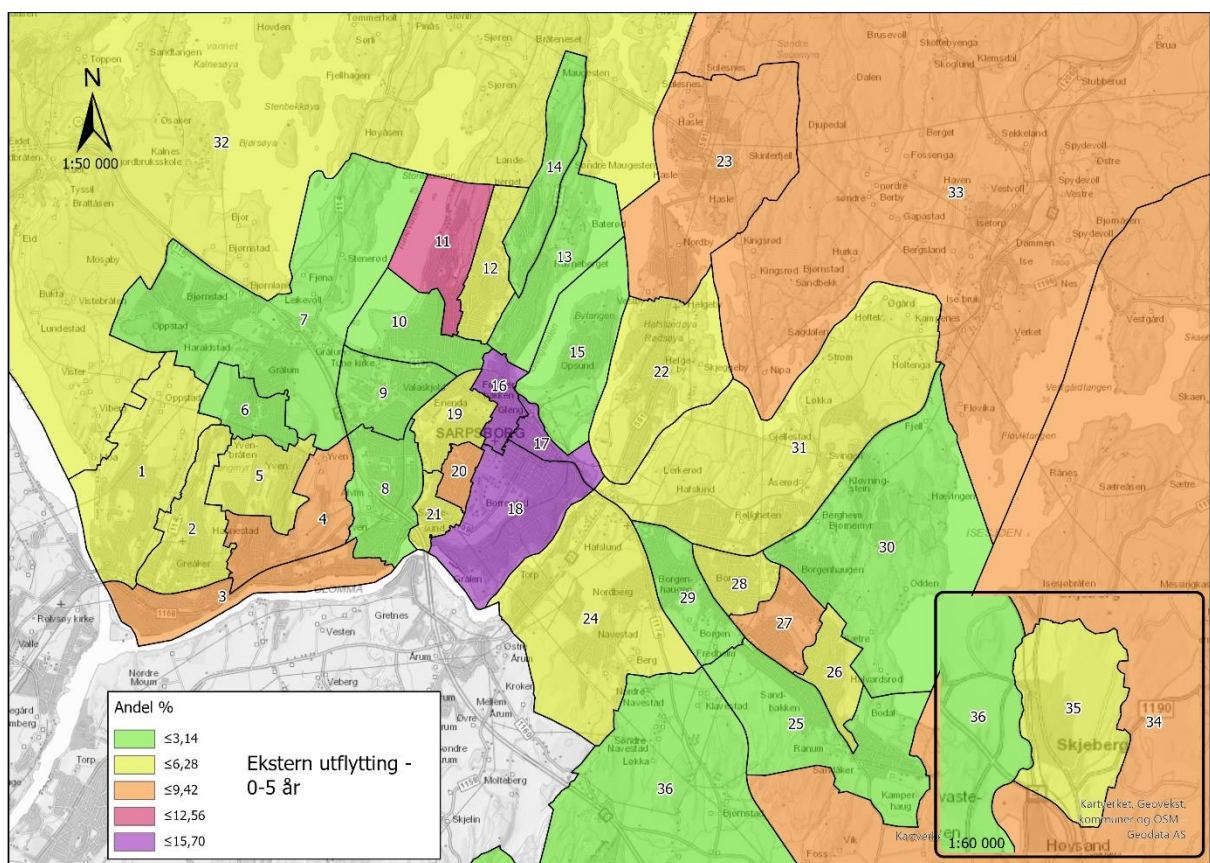
Kommunen har større innflytting enn utflytting. Gjennomsnittlig har rundt 2700 flyttet inn, og 2300 har flyttet ut hvert år. Naturlig nok flytter flest unge voksne i utdanningsfasen og i etableringsfasen ut av kommunen. Det var flere innflyttere enn utflyttere i alle aldersgruppene bortsett fra de mellom 20 og 25 år.

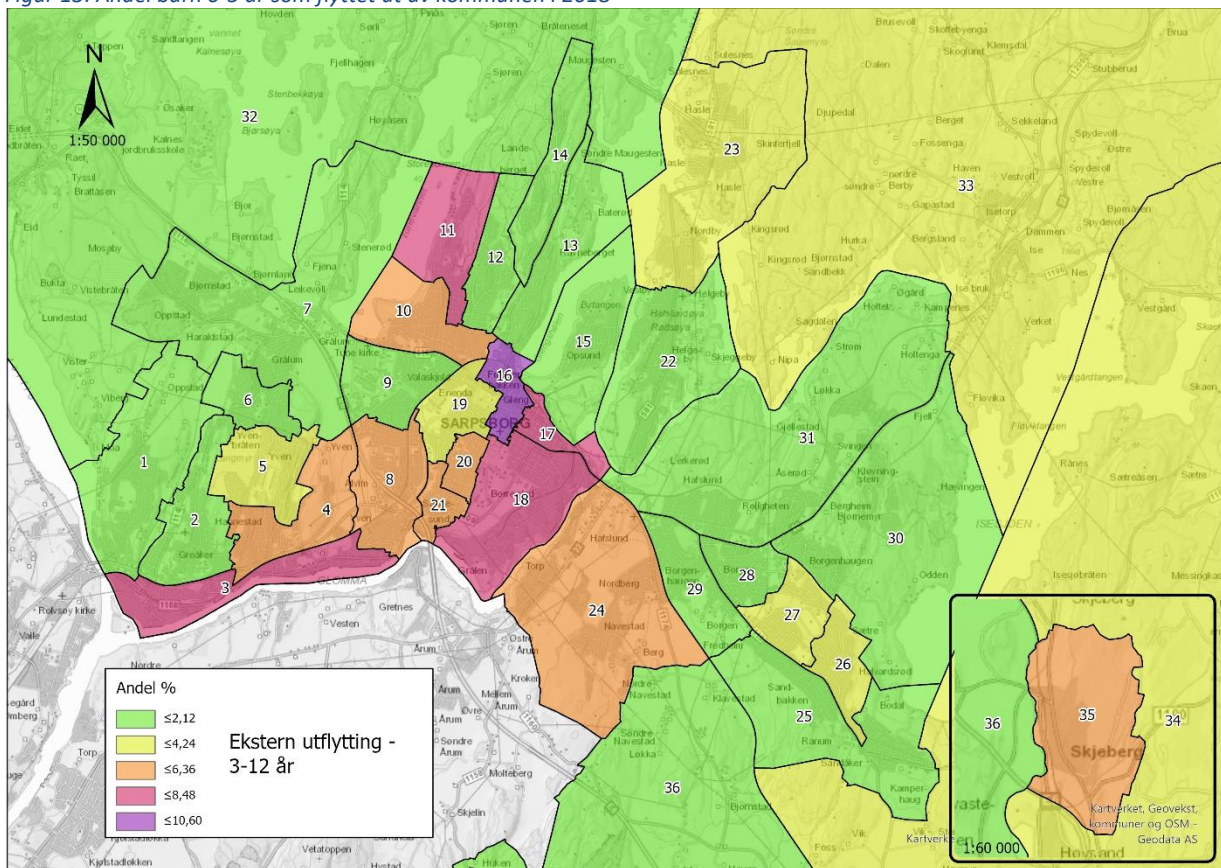
Figur 12. Inn- og utflytting til og fra Sarpsborg i perioden 2014-2018. (Kilde: SSB/Kompas)

4.1.1 Barneflyttinger ut av kommunen

Figur 13 og 14 viser andel barn 0-5 år og 3-12 år som flyttet ut av kommunen fra de ulike sonene i 2018. Figurene illustrerer at flyttehyppigheten er større blant de minste barna enn barn i barneskolealder. Blant de større barna var det Fritznerbakken og Gamlebyen som hadde den største andelen barn som flyttet ut av kommunen i 2018, etterfulgt av Fram Grina. Fra Grålumåsen var det ingen i 2018 i alderen 3-12 år som flyttet ut av kommunen det året. Totalt i kommunen var det 3,1 prosent av 3-12-åringene som flyttet ut av kommunen i 2018.

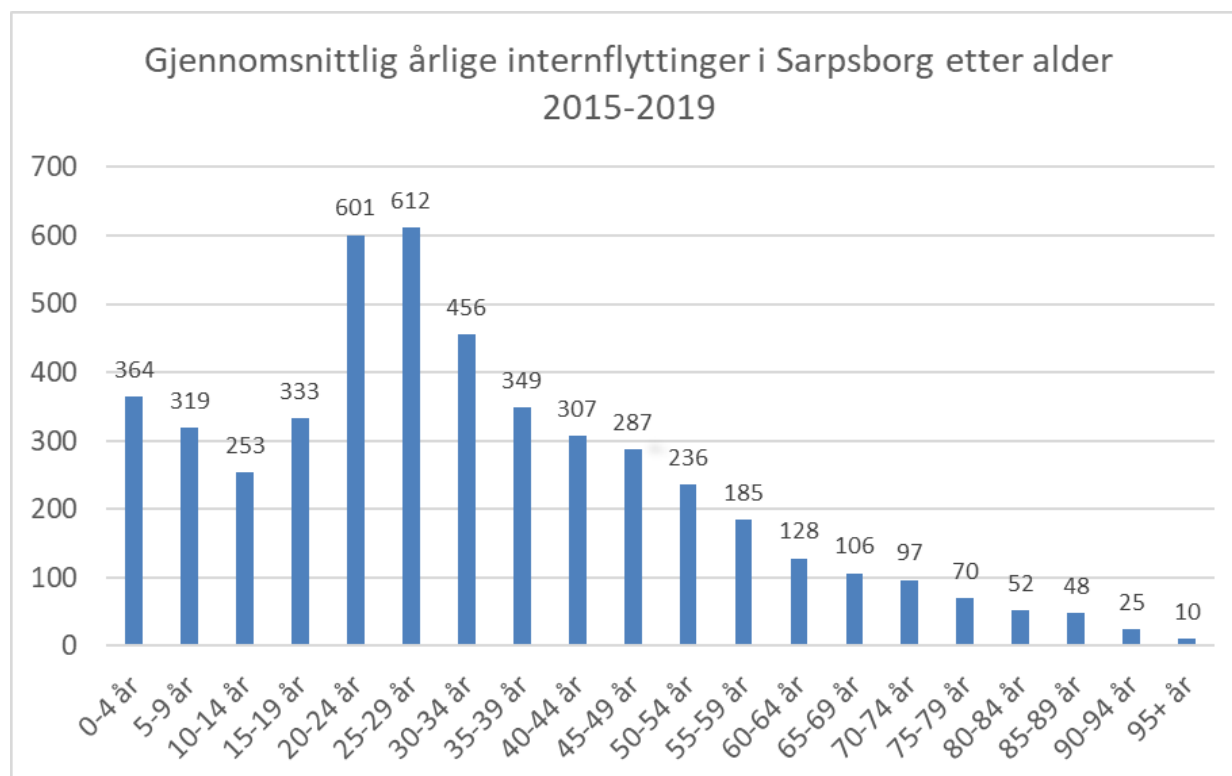
Figur 13: Andel barn 0-5 år som flyttet ut av kommunen i 2018

Figur 14: Andel barn 3-12 år som flyttet ut av kommunen i 2018

4.2 Interne flyttinger

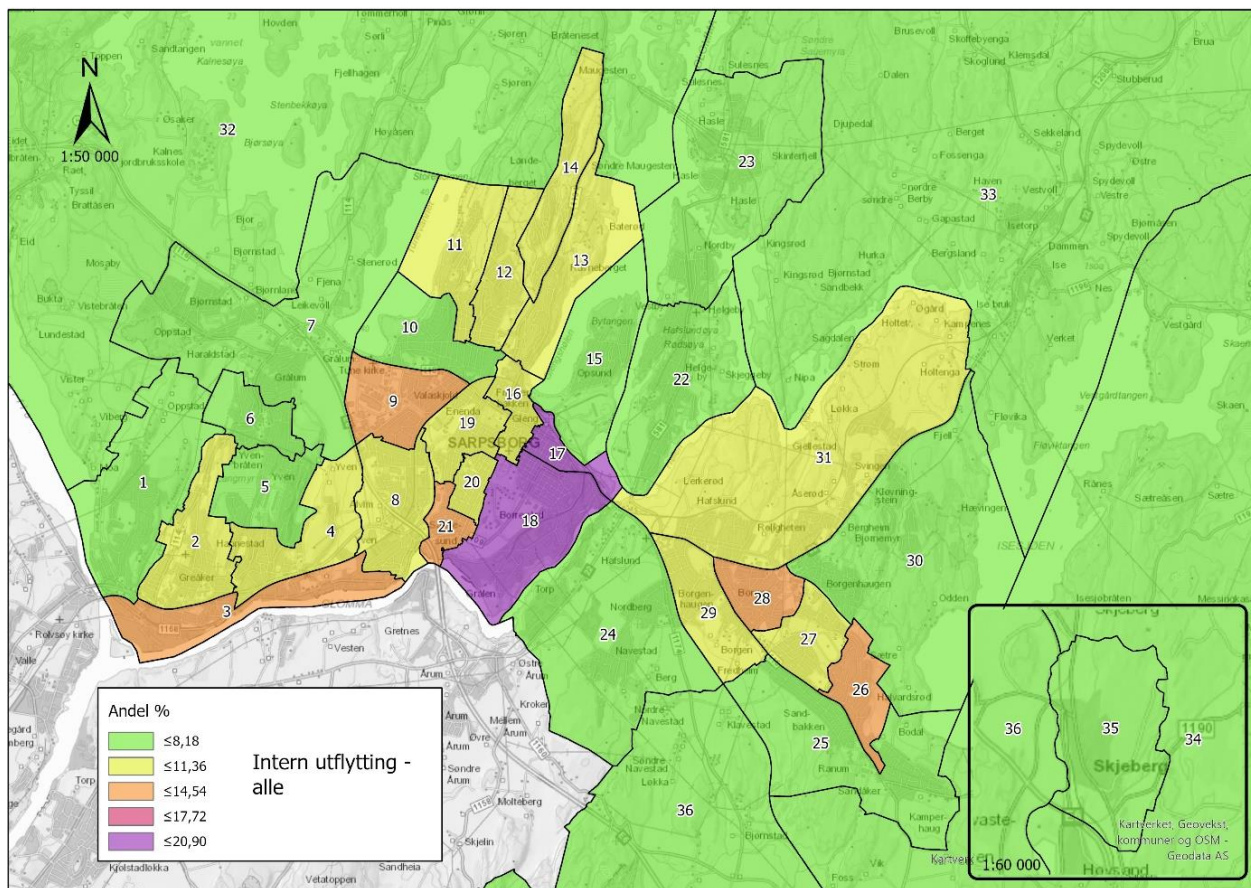
I perioden 2015-2019 flyttet årlig i snitt 4838 innbyggere internt i Sarpsborg, noen flere kvinner enn menn. De fleste av dem var i mellom 20 og 30 år. Dette er omtrent på samme nivå som perioden 2013-2013 (4850), og mønsteret når det gjelder aldersgrupper er omtrent det samme. Også internt er det flest flyttinger blant unge voksne under utdanning, i etableringsfasen og småbarnsfasen.

Figur 15. Flytting internt i kommunen i fem-års aldersgrupper, gjennomsnittlig antall per år i perioden 2015-2019. Kilde Kompas.

Høy intern flyttehyppighet *kan* bety at boområdet har kvaliteter som oppfattes som dårlige eller at boligene fungerer som midlertidige trinn i boligkarrieren. Det *kan* også bety at området har for liten variasjon i boligtilbudet som gir stort gjennomtrekk, for eksempel at boligene er for små eller andelen leieboliger er høy.

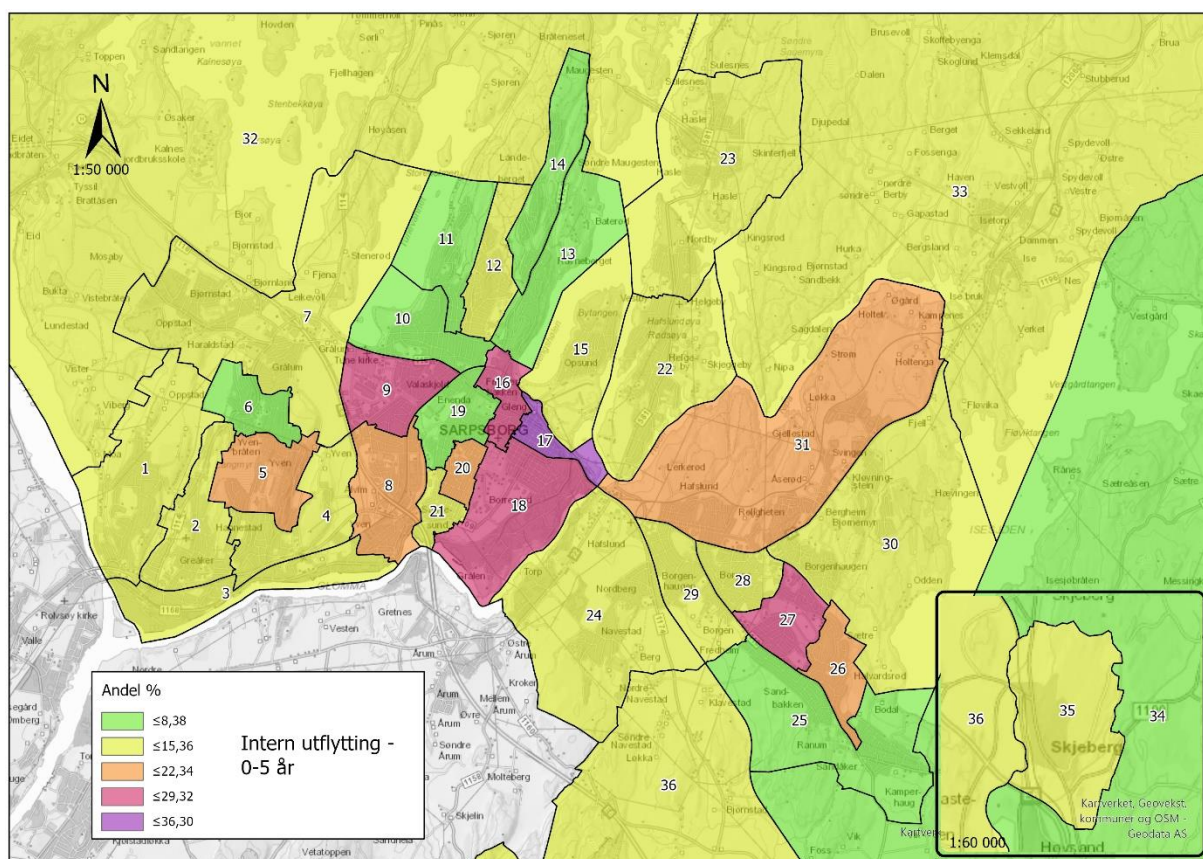
Kartet under (figur 16), viser flytting fra en sone til en annen i kommunen (internflytting). Internflyttingen, dvs. flytting mellom levekårssoner har større omfang enn flytting inn og ut av kommunen. Områdene i de østre deler av sentrum har den høyeste flyttehyppigheten. I Fram-Grina flytter 20 prosent. Det er også denne sonen som har flest flyttinger ut av kommunen.

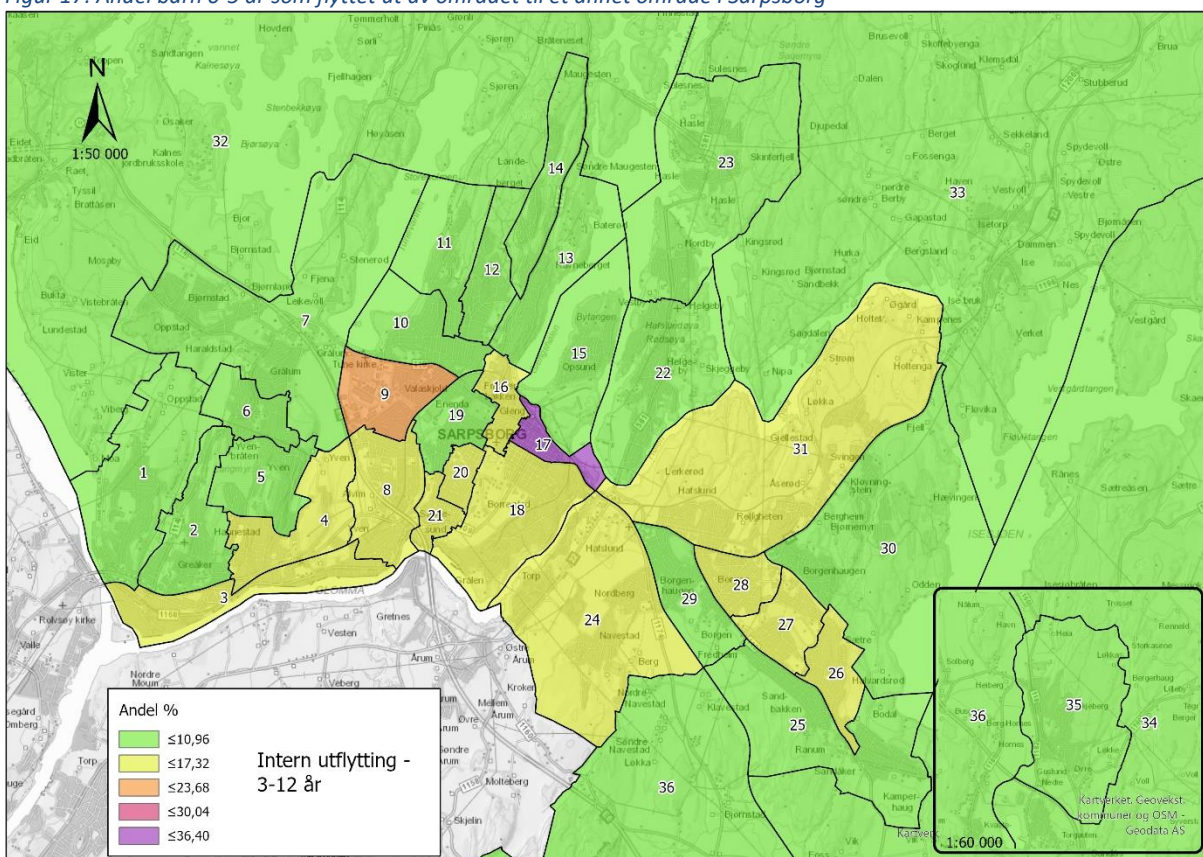
Figur 16.: Internflytting, andel innbyggere innenfor sonen som flytter til andre soner i kommunen

4.2.1 Barneflyttinger mellom soner

Det er mange flere barn som flytter internt enn ut av kommunen. For barn i skolealder kan de likevel bety av de må bytte skole og mister kontakt med venner fra nærmiljøet. Over 200 barn flytter ut av sonen på ett år. Det er positivt at det er færre barn i barneskolealder enn i barnehagealder som flytter.

Figur 17: Andel barn 0-5 år som flyttet ut av området til et annet område i Sarpsborg

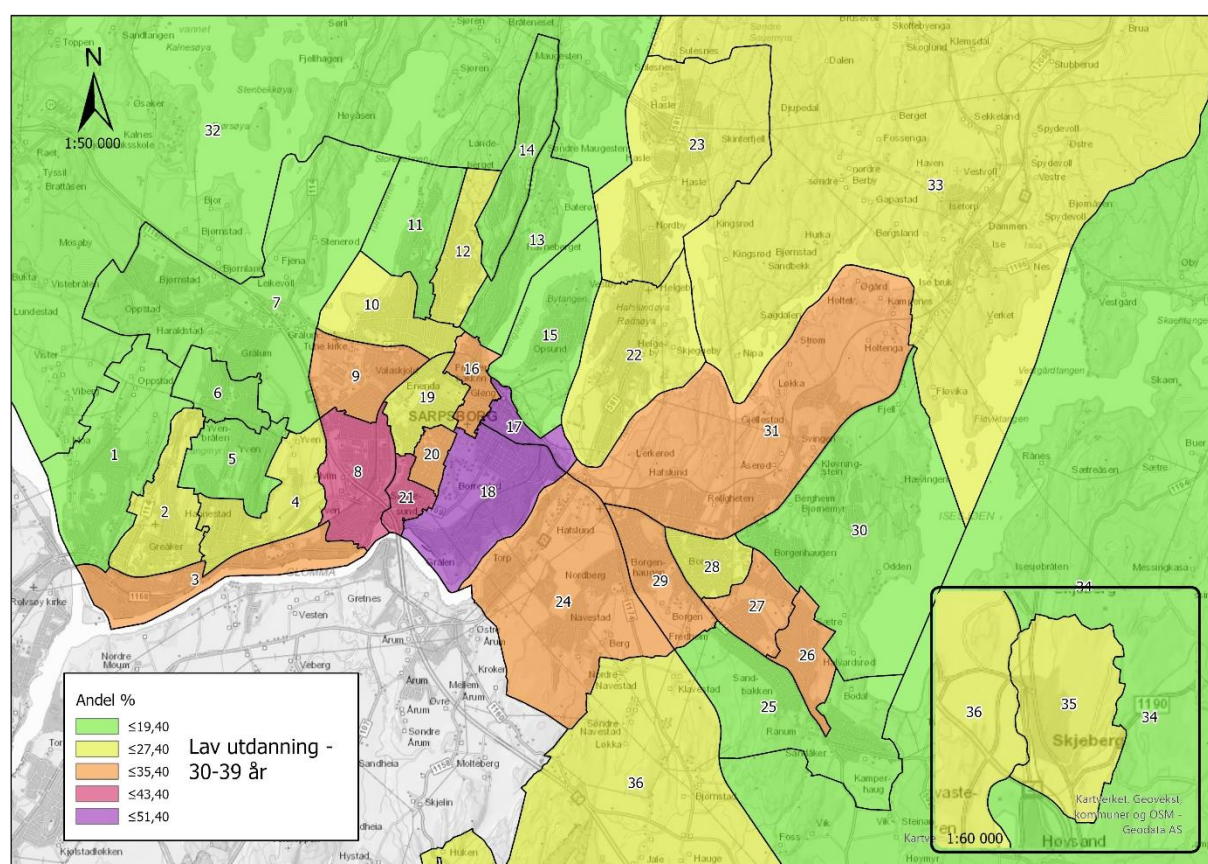
Figur 18: Andel barn 3-12 år som flyttet ut av området til et annet område i Sarpsborg

5 UTDANNING

Utdanning er svaret på mange av samfunnsutfordringene. Flere må fullføre videregående utdanning for å få en sikker jobb, god livskvalitet og helse. Ungdom med lav utdanning er oftere arbeidsledige og utsatt for varig lavlønn. Unge enslige menn og unge enslige mødre er overrepresentert som sosialhjelpsmottakere. Fellesnevneren er ofte lav utdanning. Unge med lav utdanning er overrepresentert når det gjelder sykdomsrelaterte trykdeordninger.

5.1 Lavt utdanningsnivå

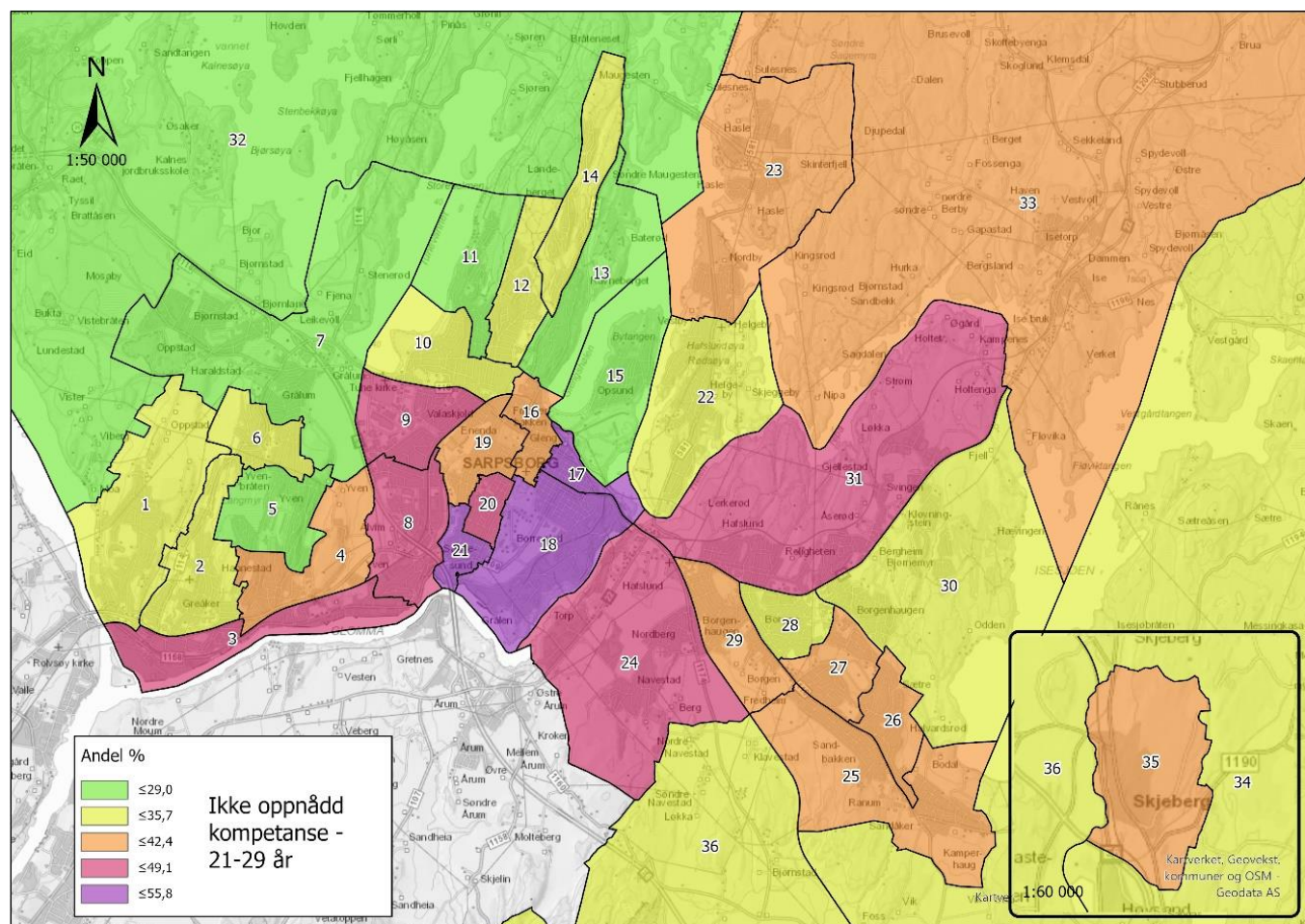
Kartet viser andel personer i alderen 30- 39 år som har grunnskole som høyeste fullførte utdanning. Dette er en ny indikator. Andelen for kommunen var 26 prosent i 2018, og 22 prosent i 2014. Figuren viser at lav utdanning i stor grad er knyttet til sonene Fram-Grina og Gamlebyen med mellom 48 og 52 prosent. Alvim, og deretter Sandesund-Torsbekken har henholdsvis 41,7 og 36,4 prosent lavere utdanning. Borgen Vest, Kala og Sandesund-Greåker har mellom 32 og 34 prosent grunnskole som høyeste utdanning. Mønsteret har ikke endret seg nevneverdig siden 2014.

Figur 19: Andel innbyggere med grunnskole som høyeste utdanning aldersgruppen 30-39 år

5.2 Aldersgruppen 21 – 29 år – uten fullført videregående utdanning

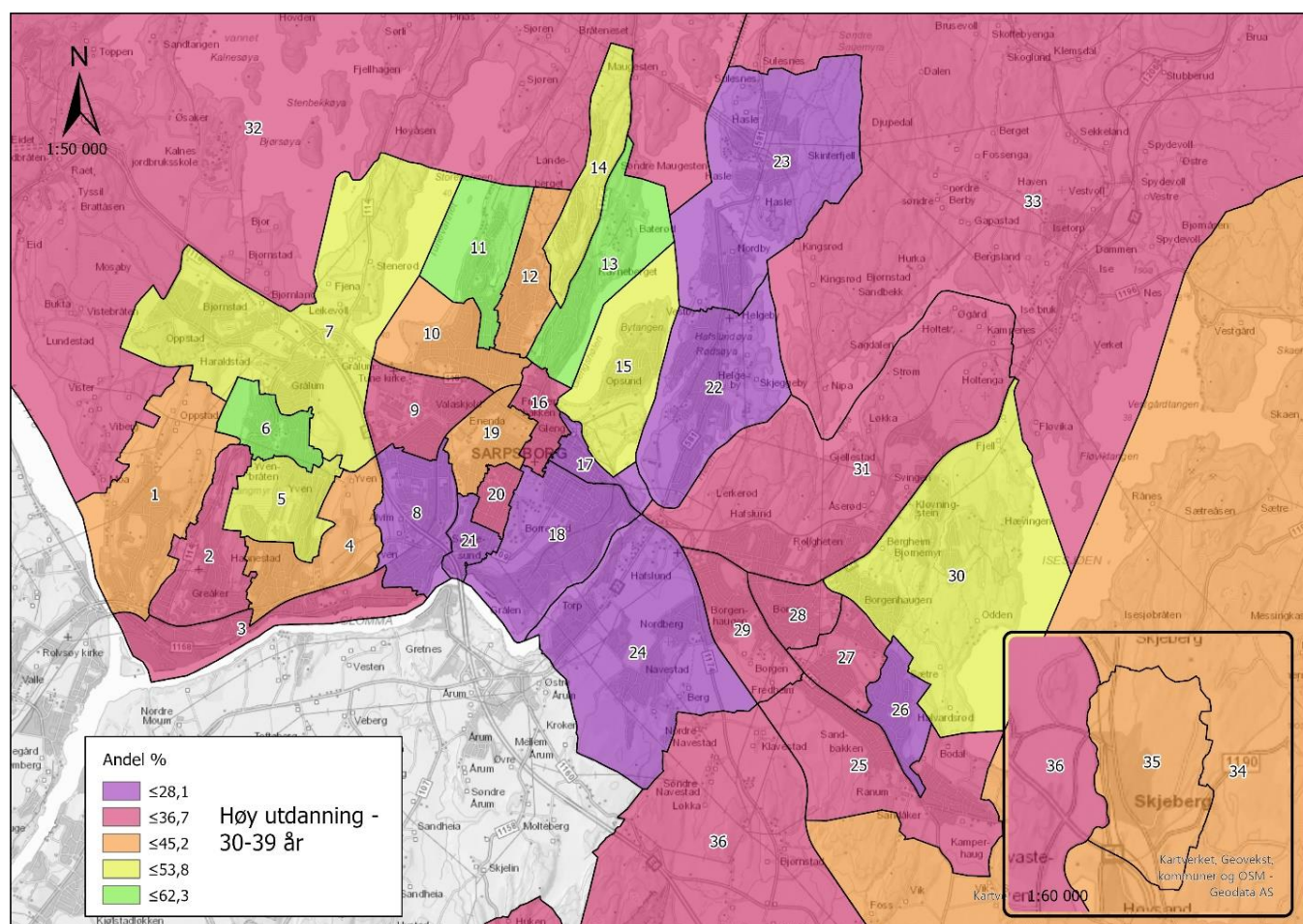
Kartet under viser personer i aldersgruppen 21 – 29 år som har påbegynt videregående utdanning, men som ikke har oppnådd yrkes- eller studiekompetanse i løpet av 5 år. Det er viktig å være klar over at en del av disse fullfører senere. Gjennomsnittet for kommunen totalt var 37,5 prosent i 2018. Sonene Fram-Grina og Gamlebyen ligger dårligst an (55,8 prosent), deretter Sandesund-Torsbekken, Sandesund-Greåker, Alvim, Brevik-Nedre Lande, og Nygårdshaugen med mellom 45 og 48 prosent av innbyggerne mellom 21 og 29 år som ikke har fullført videregående skole. Hafslund-Bede lå høyt på statistikken, men er ikke lenger blant sonene med høyeste andel.

Figur 20. Andelen som har begynt på videregående utdanning og ikke fullført i løpet av 5 år.

5.3 Høyt utdanningsnivå

Kartet viser andel personer i alderen 30- 39 år som har universitets- og høyskole som høyeste fullførte utdanning. Flest med høy utdanning bor på Bakkeli. Der har over 62 prosent høy utdanning. På Kurland Øst, Opsund og Hevingen har alle over 50 prosent høy utdanning. Opstad, Hannestad- Yven, Grålum-Bjørnstad, Kurland Vest, Harebakk-Kurland Nord og Høysand-Skjebergdalen har alle mellom 40 og 49 prosent i aldersgruppen høyere utdanning. Totalt har 36,3 prosent høyere utdanning i kommunen i denne gruppa, over fire prosentpoeng større andel i 2018 enn ved rapporteringen i 2014.

Figur 21: Andel med universitets- eller høyskoleutdanning

6 ØKONOMISKE FORHOLD

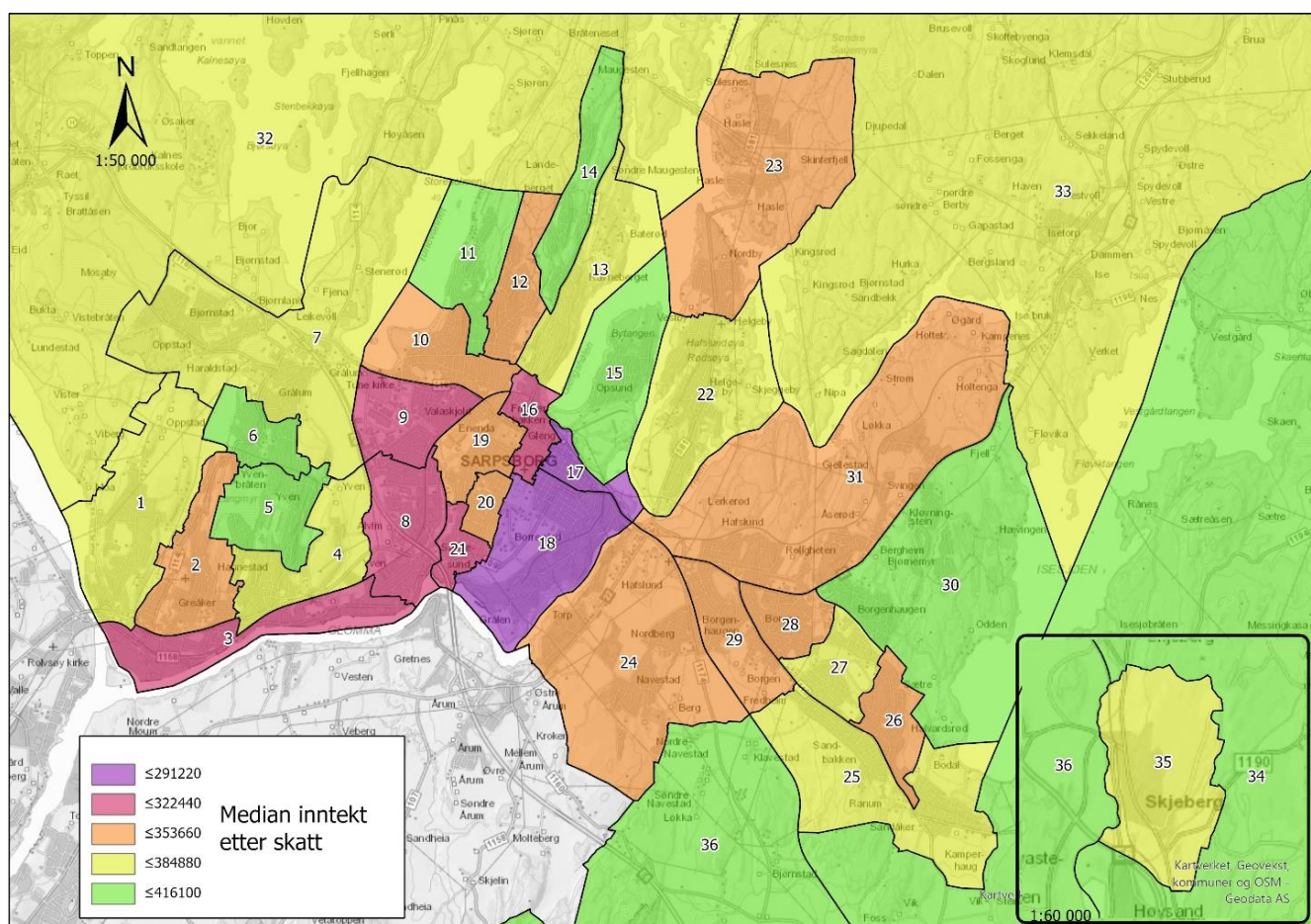
6.1 Medianinntekt etter skatt nasjonalt og kommunalt

Arbeid og inntekt er avgjørende for levkår, helse og livskvalitet. Indikatoren for lavinntekt er husholdninger med inntekt under 60 prosent av kommunens medianinntekt, beregnet etter EU-skala. Medianinntekten er den inntekten som deler befolkningen i to like grupper; halvparten tjener mer, halvparten tjener mindre. Husholdningsinntekten er justert for antall voksne og barn i husholdningen.

Når vi sammenligner Sarpsborgs innbyggere med andre kommuner i landet bruker vi nasjonal median. Mens medianen for landet var 380 700 kroner i 2018, lå den på 352 500 kroner i Sarpsborg. Når vi sammenligner levkårssoner internt i Sarpsborg bruker vi kommunal median. Statistikken avviker derfor fra publiserte tall som bruker samlet median for hele landet.

6.2 Medianinntekt i levkårssonene

Harebakk-Kurland Nord hadde den høyeste medianinntekten etter skatt med 416 100 kroner i 2018. Andre soner som lå over den kommunale medianinntekten var Bakkeli, Hevingen og Grålumåsen. Andre soner som lå over medianen for landet på 380 700 var Høysand-Skjebergdalen, Agnalt-Trøskan. Grålum- Bjørnstad, Varteig -Ise, Skjeberg, Kurland øst, Hannestad -Yven, Kala, Klavestadhaugen, Hafslundsøy og Hasle. Fram Grina, Gamlebyen, Alvim, Brevik-Nedre Lande Sandesund-Torsbekken har medianinntekt på under 300 000 kroner.

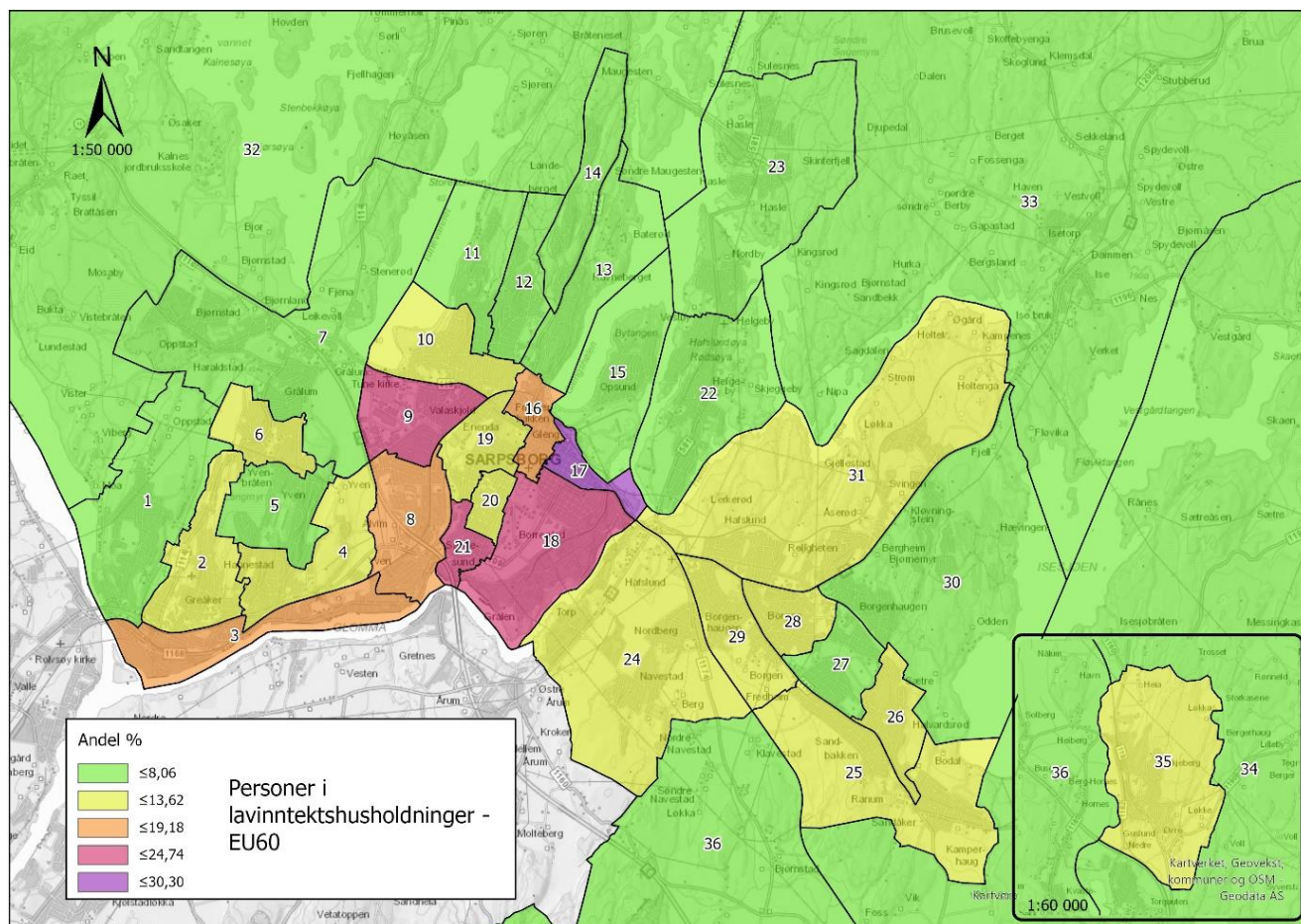

Figur 22. Kommunemedianinntekt etter skatt per forbruksenhet

6.3 Lavinntekt (<60 prosent etter EU-skala)

Antall personer som lever i lavinnteksthusholdninger økte fra 4 637 i 2012 til 5724 i 2018, fra 9 prosent til 10,5 prosent. Andelen med lavinntekt på Hevingen har også økt, fra 2,4 prosent til 4,3 prosent.

Ulikhetene mellom noen av sonene ble forsterket. For eksempel hadde andelen i Fram- Grina økt fra 27,6 prosent til 30,3 prosent. Harebakk-Kurland Nord hadde dette året den laveste andelen med 2,5 prosent.

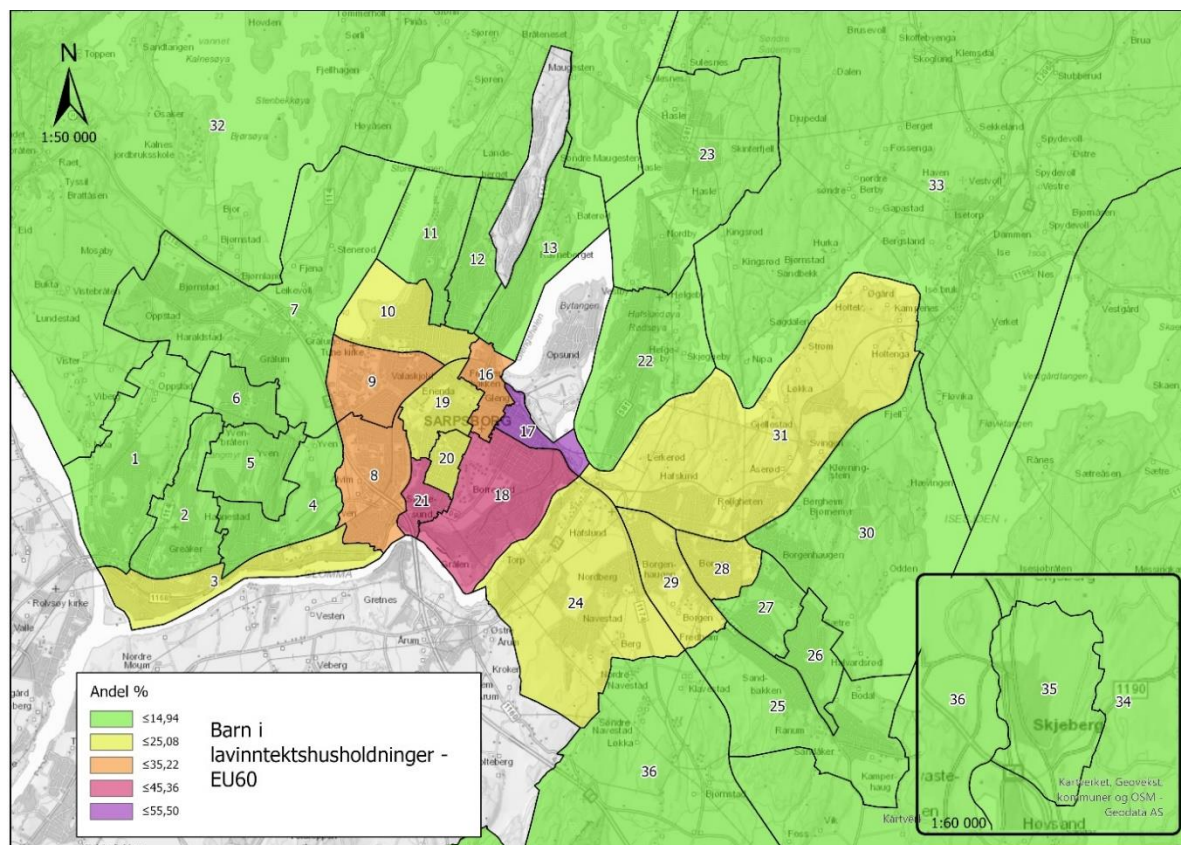

Figur 20: Andel innbyggere med lavinntekt etter EU-60, mindre enn 60 % av kommunal median inntekt

6.4 Barn i lavinntektsfamilier (EU-60)

Andelen barn i lavinntektsfamilier er en av de viktigste indikatorene som brukes en levekårsanalyse.

Kartet under viser fordelingen på sonenivå. Forskjellene er svært store. Vi ser at andelen varierer fra 0 eller så få at de ikke er med i statistikken på Opsund og Harebakk-Kurland nord og 3,3 prosent på Hevingen, og til 55,6 prosent i Fram-Grina og 38,6 prosent i Sandesund-Torsbekken. På Fram-Grina dreier det seg om 136 barn. Selv om andelen er lavere på Alvim, er det like stort antall barn der med lavinntekt. På Brevik- Nedre Lande dreier det seg om 119 barn.

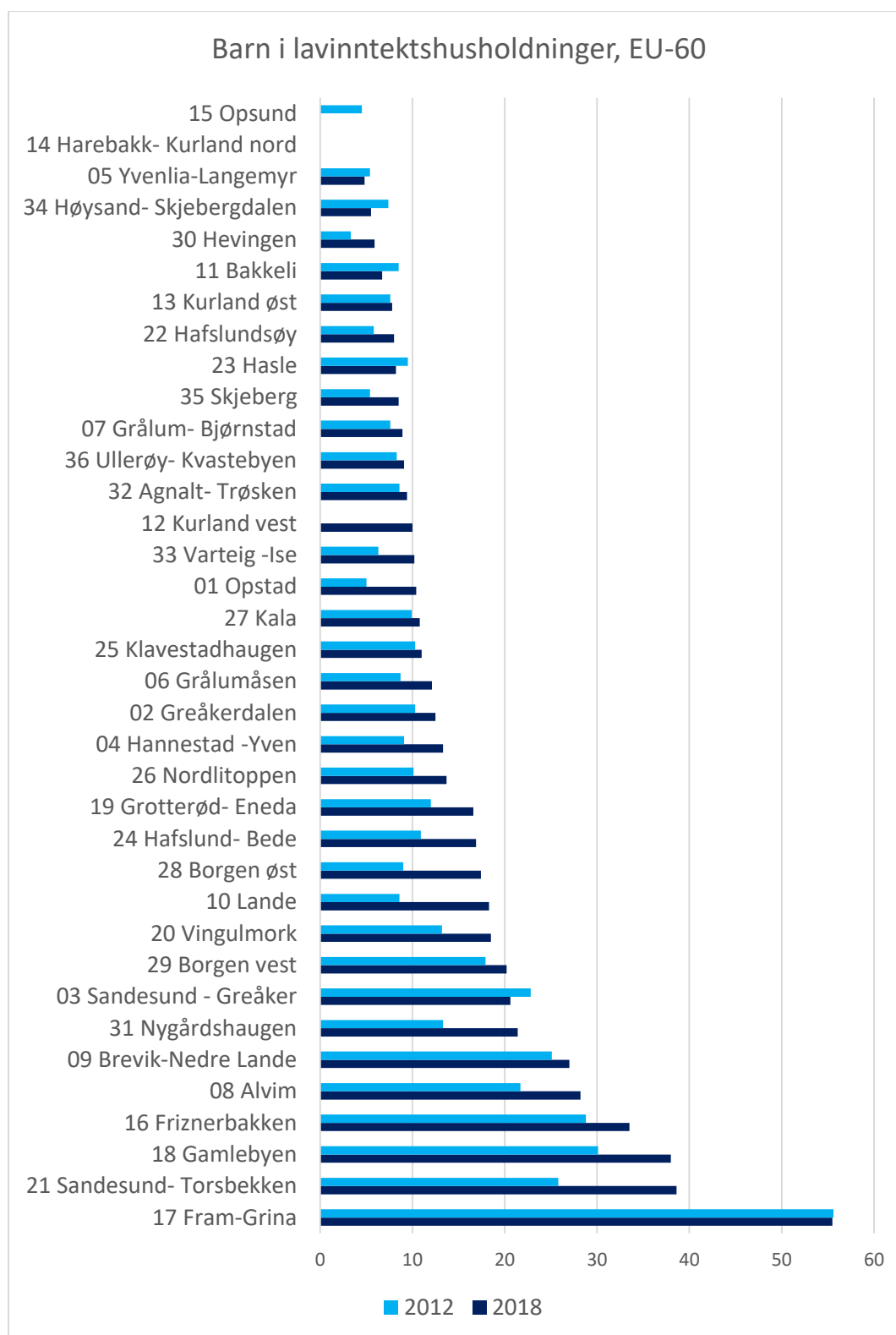

Figur 21: Andel barn 0-18 år som bor i husholdninger med lavinntekt (EU-60)

Utviklingstrekk

Siden kartleggingen fra 2012 har andelen barn i lavinntektsfamilier økt fra 12 prosent (1 379 barn) til 15,1 prosent i 2018 (1771 barn). Fram til 2019 har andelen økt ytterligere, ut i fra SSBs statistikk på kommunenivå.

Figur 22 viser sammenligning mellom kartleggingen i 2012 og 2018. Mens nivået var det samme som før i Fram-Grina, økte andelen i flere andre soner. Størst økning var det i Sandesund-Torsbekken med 12,8 prosentpoeng. Den prosentvise økningen var høy også på Kurland vest med 10 prosent, deretter Lande, Borgen øst, Nygårdshaugen og Gamlebyen, Alvim og Hafslund-Bede.

Figur 22. Barn i lavinntektsfamilier fra kartleggingen i 2012 og 2018.

7 SYSSELSETTING OG SOSIALE FORHOLD

Arbeid gir tilgang til viktige ressurser som økonomisk trygghet, sosiale relasjoner og personlig vekst. Denne indikatoren henger særlig sammen med næringsliv og utdanningsnivå. Mange i gruppene med levekårsutfordringer har svak eller ingen tilknytning til arbeidsmarkedet. Ungdom og de som ikke har

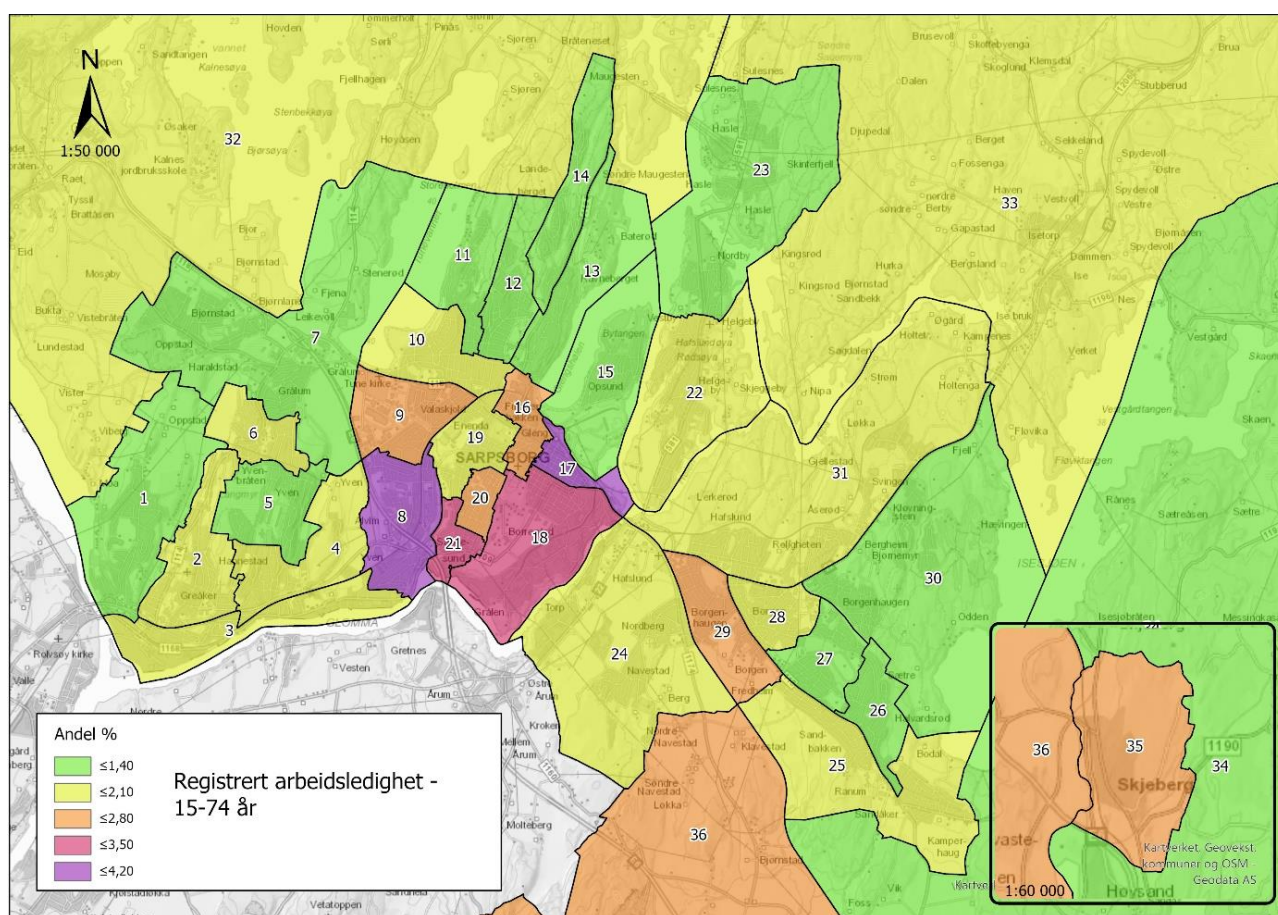
utdanning utover grunnskole er særlig utsatt. En stor andel av innbyggerne med levekårsutfordringer er avhengig av sosialhjelp eller har en sykdom som gjør at man enten er ufør eller mottar arbeidsavklaringspenger under medisinsk behandling eller kvalifisering til annet arbeid.

7.1 Arbeidsledighet

Indikatoren for arbeidsledighet består av registrerte arbeidsledige mellom 15 og 74 år, det vil si personer registrert som helt arbeidsledige, arbeidssøkere på tiltak eller personer med nedsatt arbeidsevne. SSB publiserer ikke registrerte ledige på grunnkrets nivå. I indikatoren er tallene aggregert til soner i kommunen, men det må tas forbehold om kvaliteten på små tall.

Ved forrige levekårsrapportering i 2014 hadde Sarpsborg en arbeidsledighet på 3,6 prosent. Dette var omtrent likt med de andre østfoldbyene og noe høyere enn snittet for Østfold, og nesten et prosentpoeng høyere enn landsgjennomsnittet. I 2018 var arbeidsledigheten nede i 2 prosent i Sarpsborg og 1,6 på landsbasis. Registrert ungdomsledighet lå på 2,7 prosent i 2018. Utviklingen var positiv, samtidig lå Sarpsborg, sammen med Fredrikstad, høyest i Østfold. Konsekvensene av koronapandemien forventes å forsterke forskjellene i arbeidsledighetstallene.

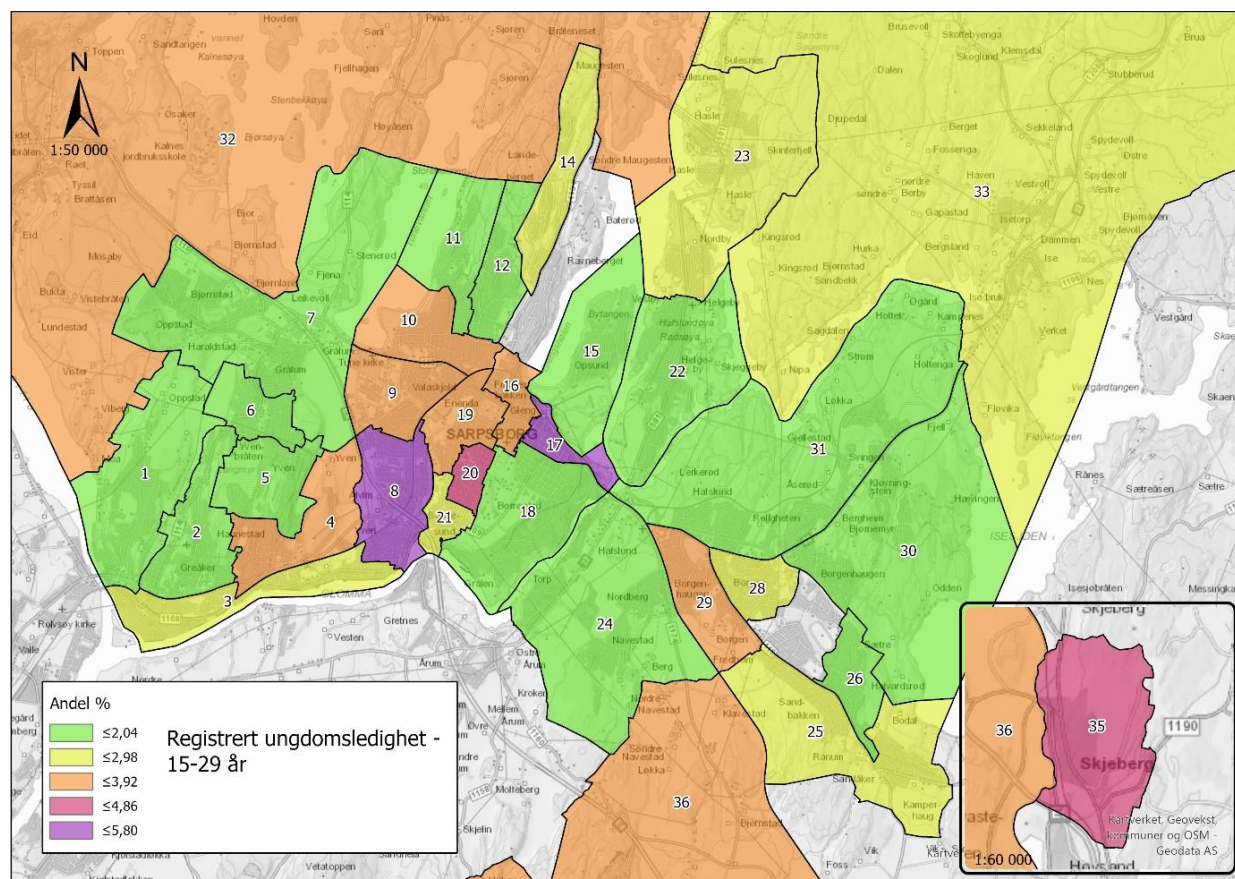
Brevik- Nedre Lande var ikke lenger området der flest var arbeidsledige i 2018. Flest arbeidsledige var det i Fram-Grina og på Alvim, deretter i Gamlebyen og Sandesund-Torsbekken. Men ledighetstallet hadde gått ned fra 5,3 prosent til 4,2 prosent i Fram Grina. Lavest var ledigheten i Kurland øst (0,7 prosent) og Harebakk- Kurland nord (0,9 prosent).

Figur 22: Arbeidsledighet 15-74 år

7.2 Ungdomsarbeidsledighet

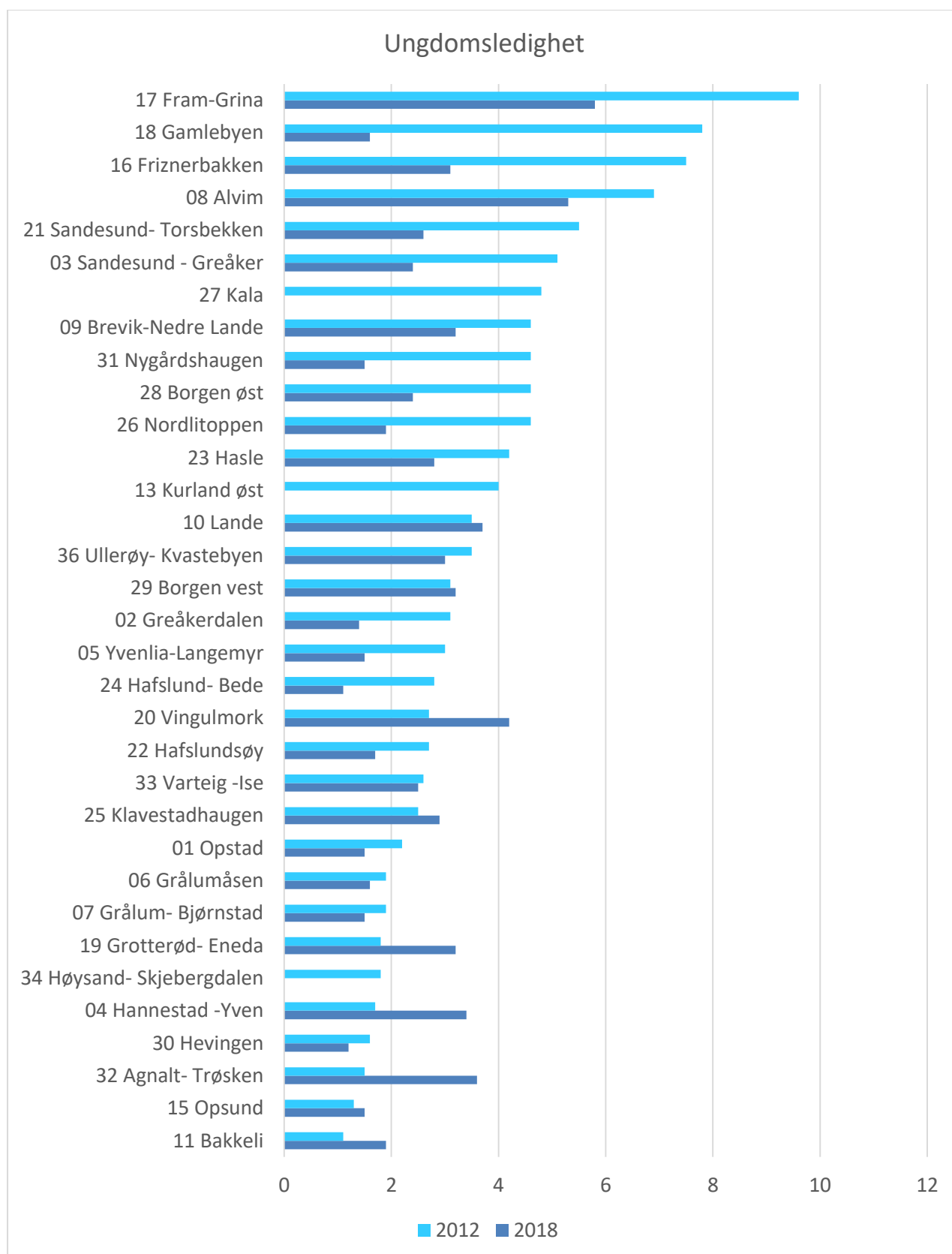
Ungdom uten jobb er i faresonen for vedvarende utenforskap og dårlige levekår. Ungdomsledigheten varierte mellom 1,5 prosent på Opsund og 5,3 prosent på Alvim, (23 personer). Totalt var det 281 ungdom registrert som arbeidsledig i 2018 i Sarpsborg. Det utgjorde 3,8 prosent i snitt.

Figur 23: Ungdomsarbeidsledighet, 15-29 år

Utviklingstrekk

Ungdomsledigheten i de ulike sonene har endret seg siden forrige rapportering. Siden denne aldersgruppen er så liten på sonenivå, er det vanskelig å tolke noe mønster. Totalt sett i kommunen var ungdomsledigheten 2,7 prosent i 2018. Sonene varierte mellom 0 og 5,8 prosent ledighet.

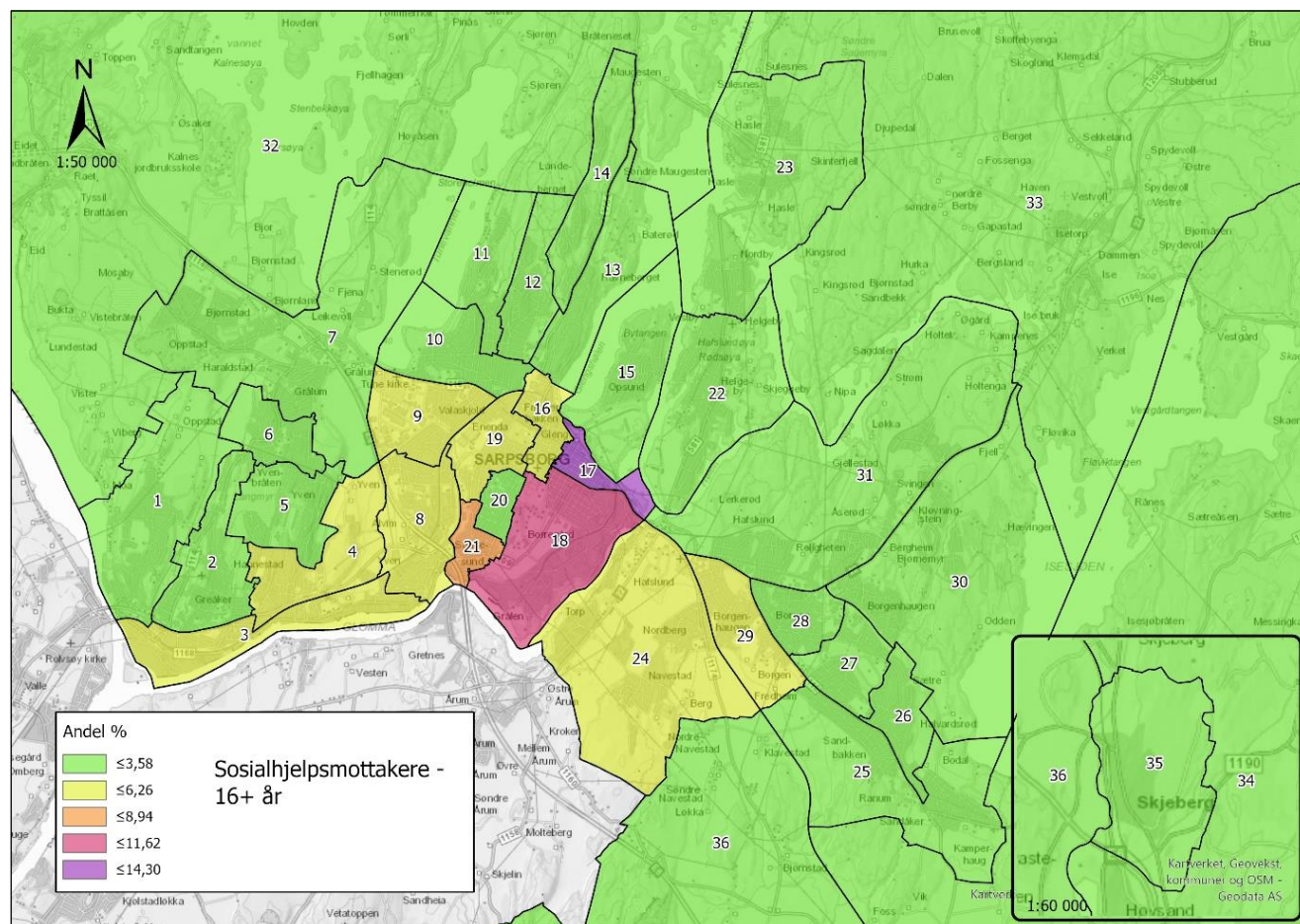

Figur 24. Ungdomsledighet i 2012 og 2018

7.3 Sosialhjelp

Sosialhjelp er velferdsstatens siste økonomiske sikkerhetsnett. Den skal sikre at alle har tilstrekkelige midler til livsopphold. Personer som ikke kan sørge for seg selv gjennom arbeid, trygd eller gjøre gjeldende andre økonomiske rettigheter har mulighet til å søke økonomisk stønad. Sosialhjelpsmottakerne er blant de som har dårligst levekår.

Totalt hadde kommunen 3,3 prosent sosialhjelpsmottakere i 2018. Det tilsvarte 1472 personer. Sandesund-Torsbekken hadde 8,3 prosent og Gamlebyen 9,7 prosent sosialhjelpsmottakere i 2018. Laveste andel var i Harebakk-Kurland Nord og Høysand-Skjebergdalen med 0.9 prosent.

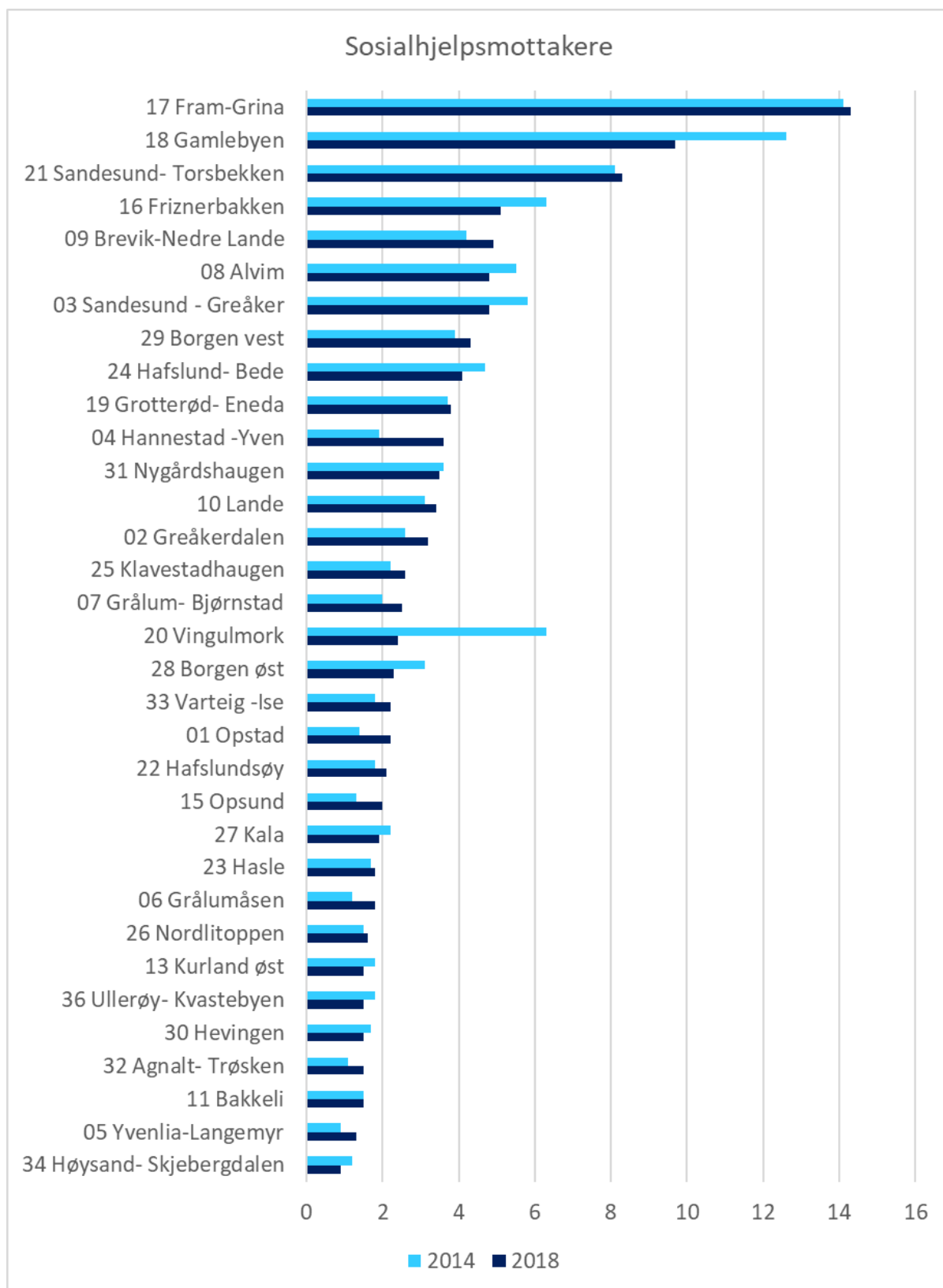

Figur 24: Andel personer 16 år og eldre som mottar sosialhjelp

Utviklingstrekk

For Sarpborg som helhet var det en antydning til nedgang fra forrige kartlegging (fra 3,5 prosent).

Fram Grina skilte seg tydelig ut med en andel på 14,3 prosent, omtrent på samme nivå som sist, mens Gamlebyens andel hadde gått ned med hele 2,9 prosentpoeng.

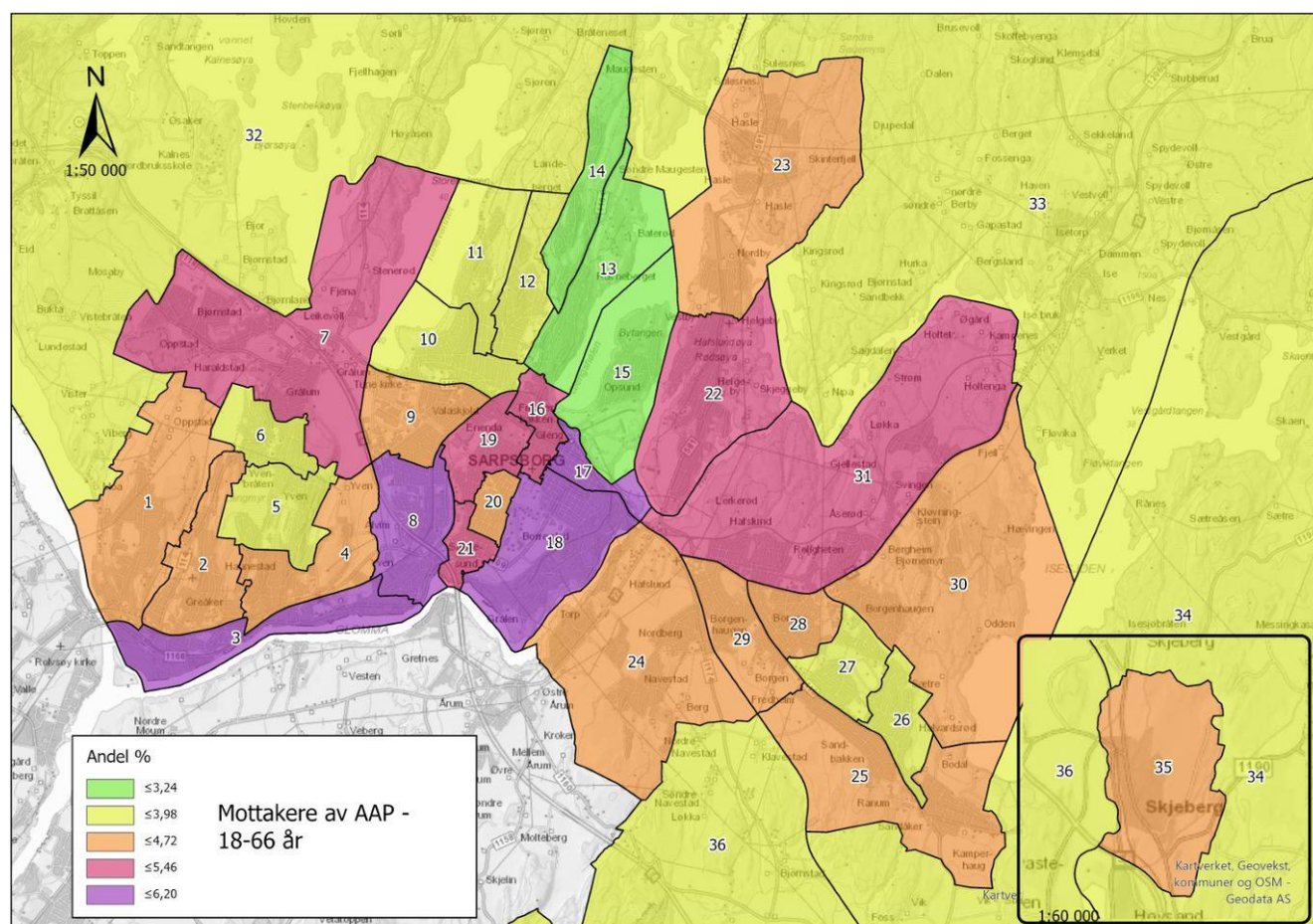
Figur 25. Andel sosialhjelpsmottakere blant innbyggerne i 2012 og 2018

7.4 Mottakere av arbeidsavklaringspenger (AAP)

Indikatoren viser andel personer 18-66 år som har mottatt arbeidsavklaringspenger i løpet av året. Arbeidsavklaringspenger skal sikre inntekt for personer som har behov for bistand på grunn av sykdom eller skade. Bistanden kan bestå av arbeidsrettede tiltak, medisinsk behandling eller annen oppfølging fra NAV.

Kartet viser andelen personer i alderen 18-66 år som mottar arbeidsavklaringspenger. Andelen som mottok slike ytelser varierte fra 4,7 til 11,9 prosent ved forrige kartlegging. Dette spennet var betydelig mindre i 2018, mellom 2,4 prosent og 6,2 prosent. Lavest andel hadde sonen Harebakk-Kurland nord. Flest mottakere av arbeidsavklaringspenger var det i sonene Gamlebyen, Fram Grina og Alvim og Sandesund-Greåker

Brevik-Nedre Lande, Alvim, Gamlebyen og Sandesund-Torsbekken. For kommunen som helhet er det hadde andelen gått ned fra 7,7 prosent til 4,3 prosent.

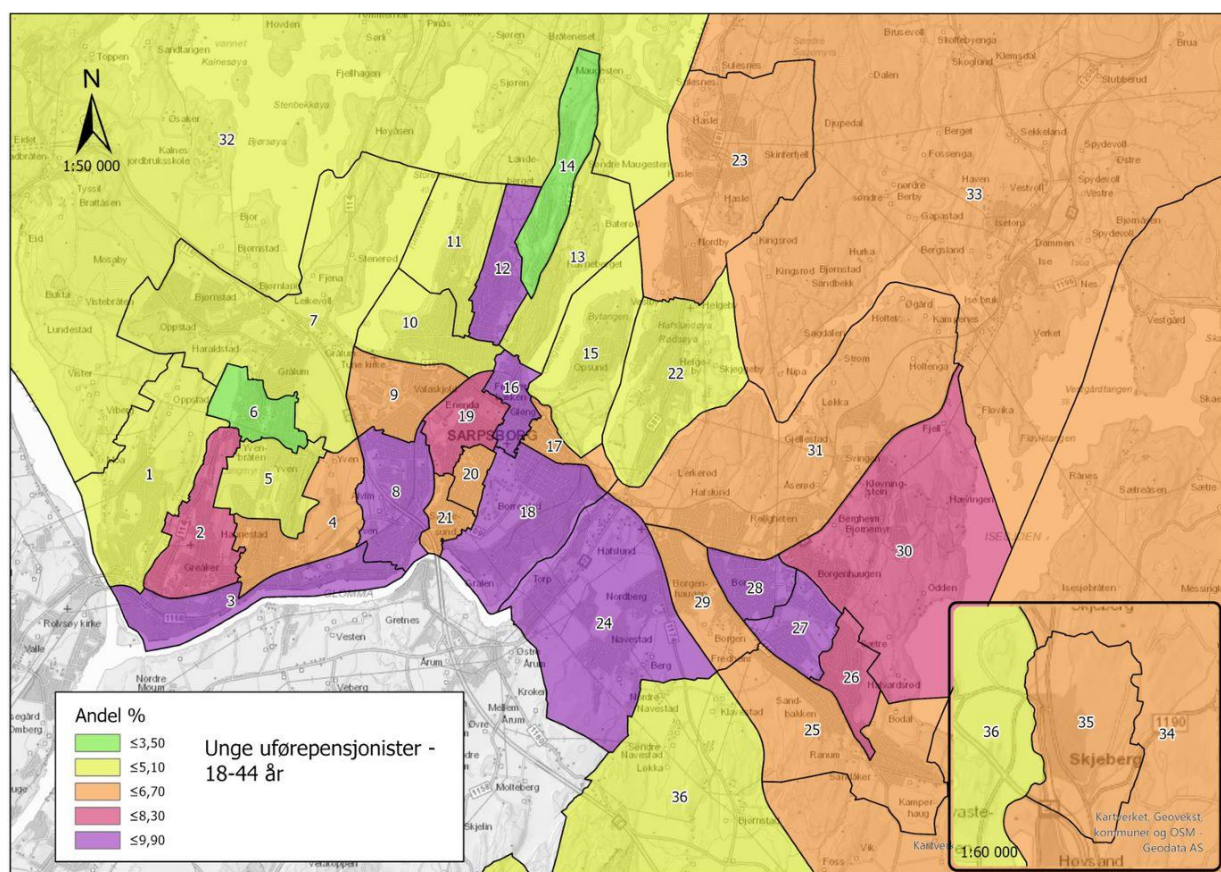
Figur 25: Mottakere av AAP

7.5 Unge uføre

Unge uføre er en sammensatt gruppe, men en betydelig andel har muskel- og skjelettlidelser, psykiske sykdommer, medfødt sykdom eller funksjonsnedsettelse. Som geografisk indikator må den også ses i sammenheng med næringslivet, både som tilgang til ulike jobber og tilrettelegging for arbeid tross helseutfordringer, samt lokalisering av institusjoner.

For hele landet var andelen 3,2 prosent. Andelen for Sarpsborg var 3,9 prosent ved forrige kartlegging i 2014. I 2018 hadde andelen økt til 6,2 prosent i snitt. Så mange som 1168 personer mellom 18-24 år var altså uføre i 2018.

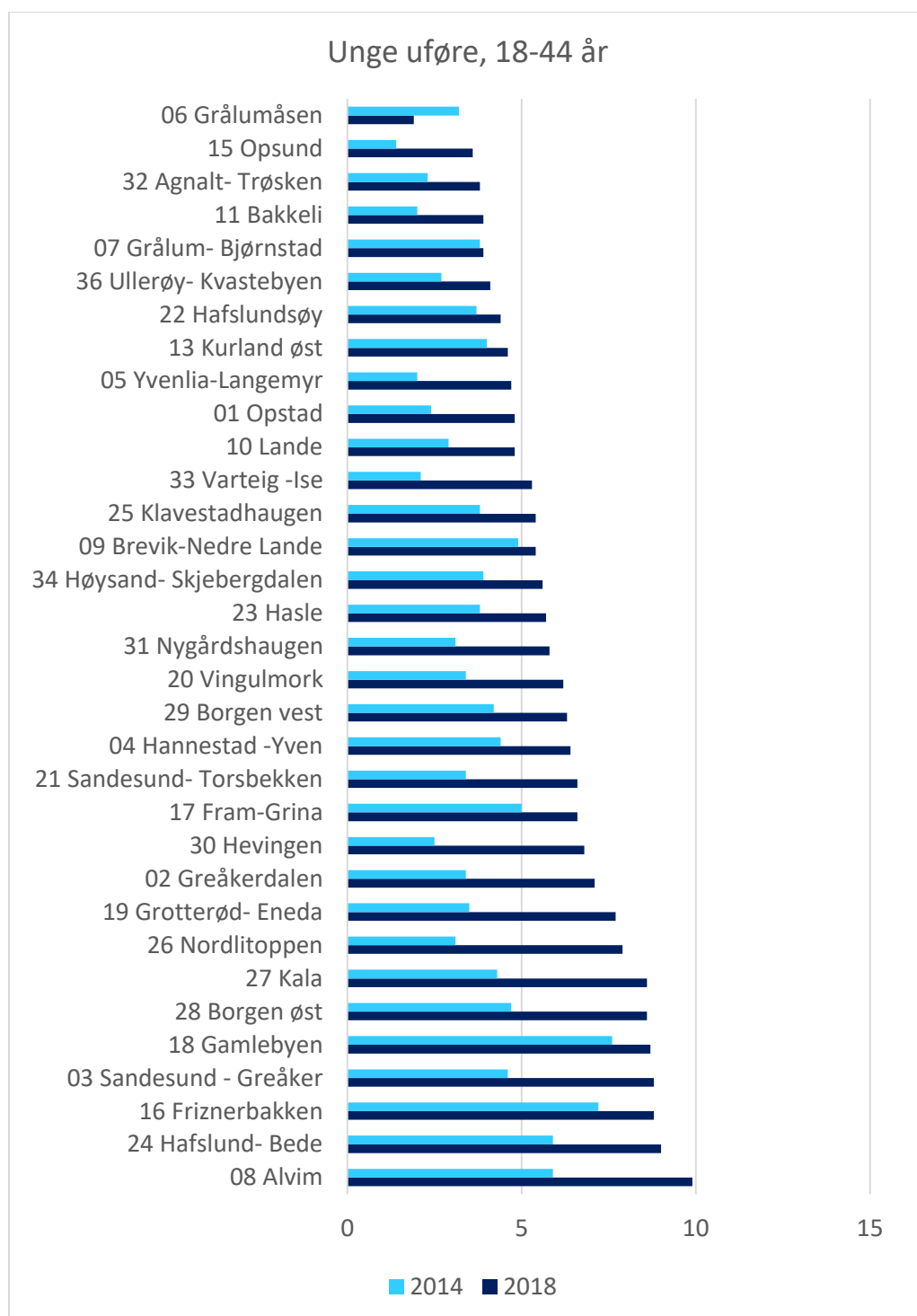
Kartet viser et noe jevnere forhold mellom de ulike delene av kommunen når det gjelder denne indikatoren, selv om det også her er ulikheter mellom sonene.

Figur 26: Unge uførepensjonister

Utviklingstrekk

Grålumåsen er den eneste sonen som har hatt nedgang i andel unge uføre. Økningen i de andre sonene har variert med 0,1 prosentpoeng på Grålum-Bjørnstad med 4,3 prosentpoeng på Hevingen og Kala, og med 4,8 på Nordlitoppen.

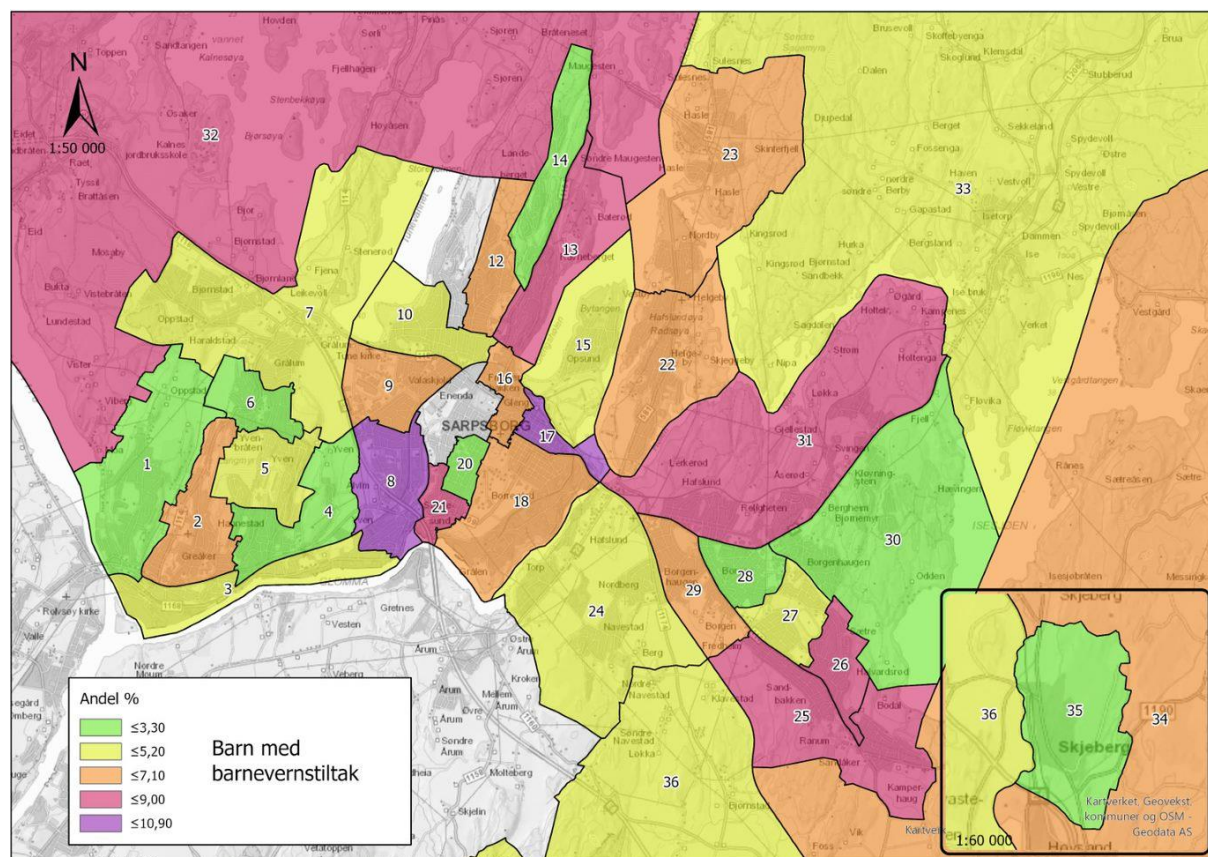

Figur 27. Unge uføre 18-44 år i 2014 og 2018

7.6 Barn med barnevernstiltak

Kartet viser andelen barn med barnevernstiltak. Statistikken omfatter personer mellom 0-17 år som er registrert bosatt og som har hatt barneverntiltak i løpet av 2018.

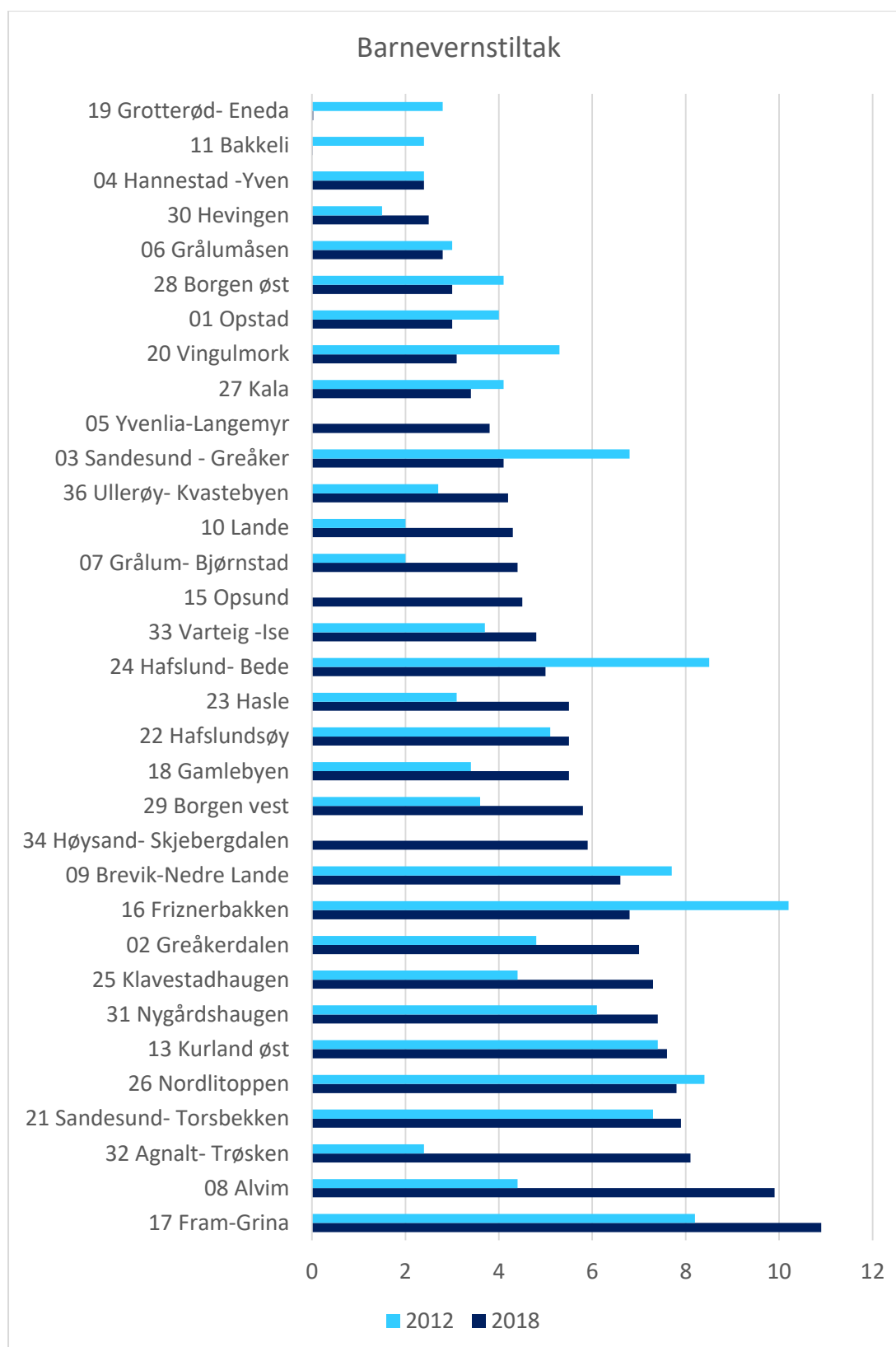
Henholdsvis 40 barn som bor i Greåkerdalen, 48 barn på Alvim, og 32 barn på Nygårdshaugen har fått vedtak om tiltak fra barnevernet. Geografisk var fordelingen noe endret siden 2014. I 2014 var andelen med barnevernstiltak høyest i sonene Fritznerbakken, Hafslund-Bede og Nordlitoppen. Prosentvis var andelen høyest i Fram – Grina. I 2018.

Figur 28: Barn med barnevernstiltak

Utviklingstrekk

Totalt for Sarpsborg hadde andelen barn med barnevernstiltak økt fra 4,2 prosent ved forrige kartlegging til 5,3 prosent i 2018.

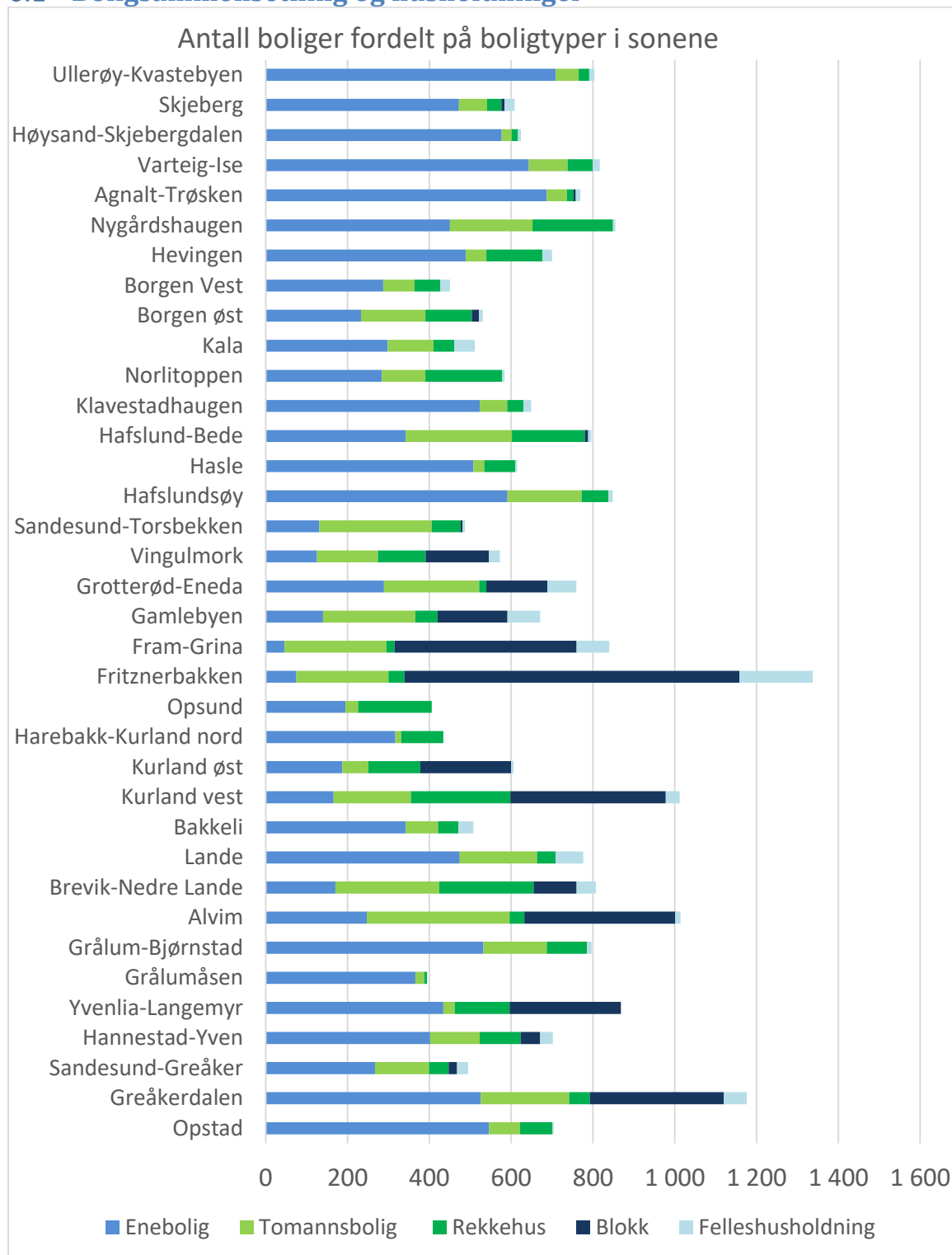

Figur 29. Barn med barnevernstiltak i 2012 og 2018

8 BOFORHOLD

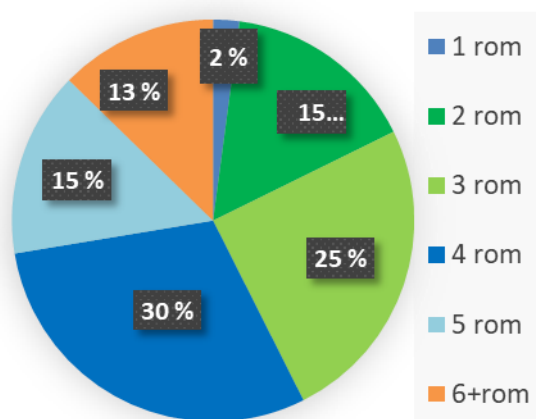
En bolig, eller et hjem, er en grunnpilar i velferdsstaten, sammen med utdanning, arbeid og helse. Et trygt og godt hjem er viktig for livskvalitet og helse. Sarpsborg hadde ca. 24 020 boliger i 2018. De siste årene er det bygget flere boligblokker, men eneboligandelen er fortsatt høy.

8.1 Boligsammensetning og husholdninger

Figur 30. Boligtyper i ulike soner

Antall rom 2018

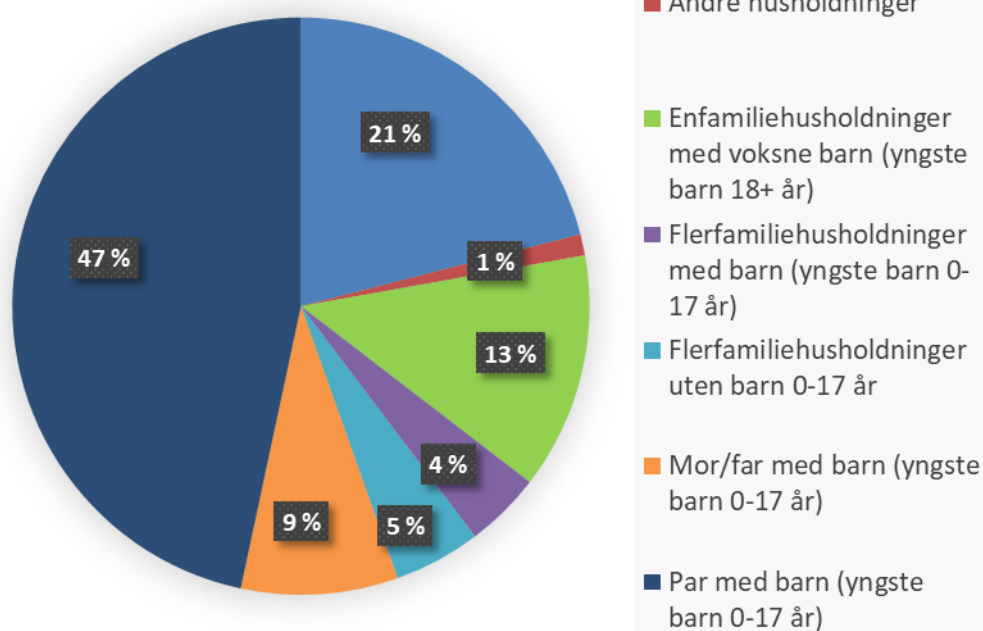
Kun to prosent av boligmassen i Sarpsborg har ett rom. Over halvparten av boligene har tre eller fire rom. Fordelingen har vært ganske stabil.

Antall personer per bolig økte fra 2,16 i 2014 til 2,31 i 2018. Andelen aleneboere gikk ned fra 2014 til 2018. Som figuren under viser, bodde cirka 21 prosent alene i 2018.

Andelen eldre som flytter inn i blokker øker. Flere over 60 år flytter inn i blokker. Andelen økte fra 13 prosent i 2014 til 20 prosent i 2018. Gjennomsnittet for landet var kun 8 prosent.

Figur31. Fordeling av antall rom i Sarpsborgs boliger

Husholdningstyper i Sarpsborg

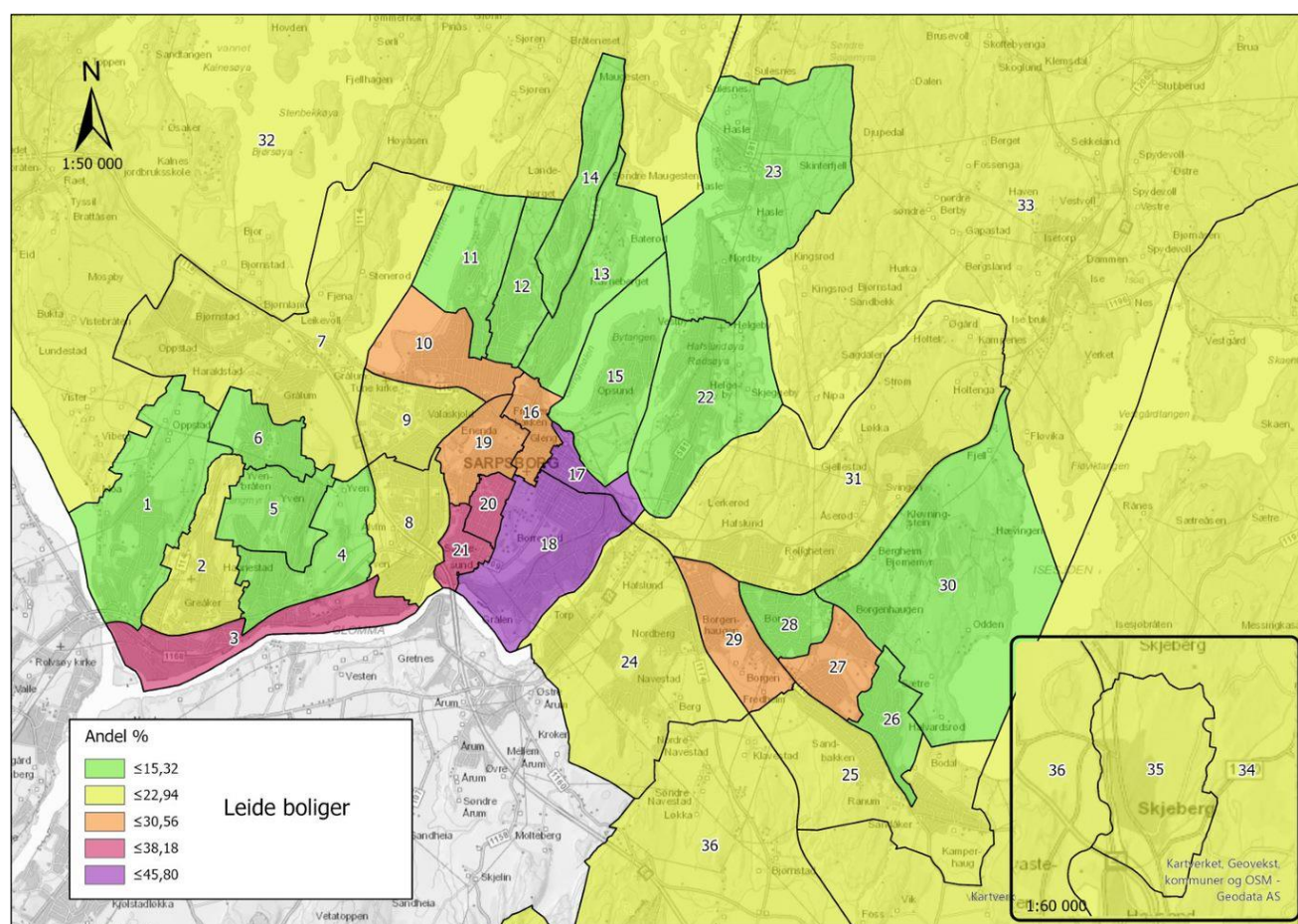

Figur 32. Fordeling av husholdningstyper

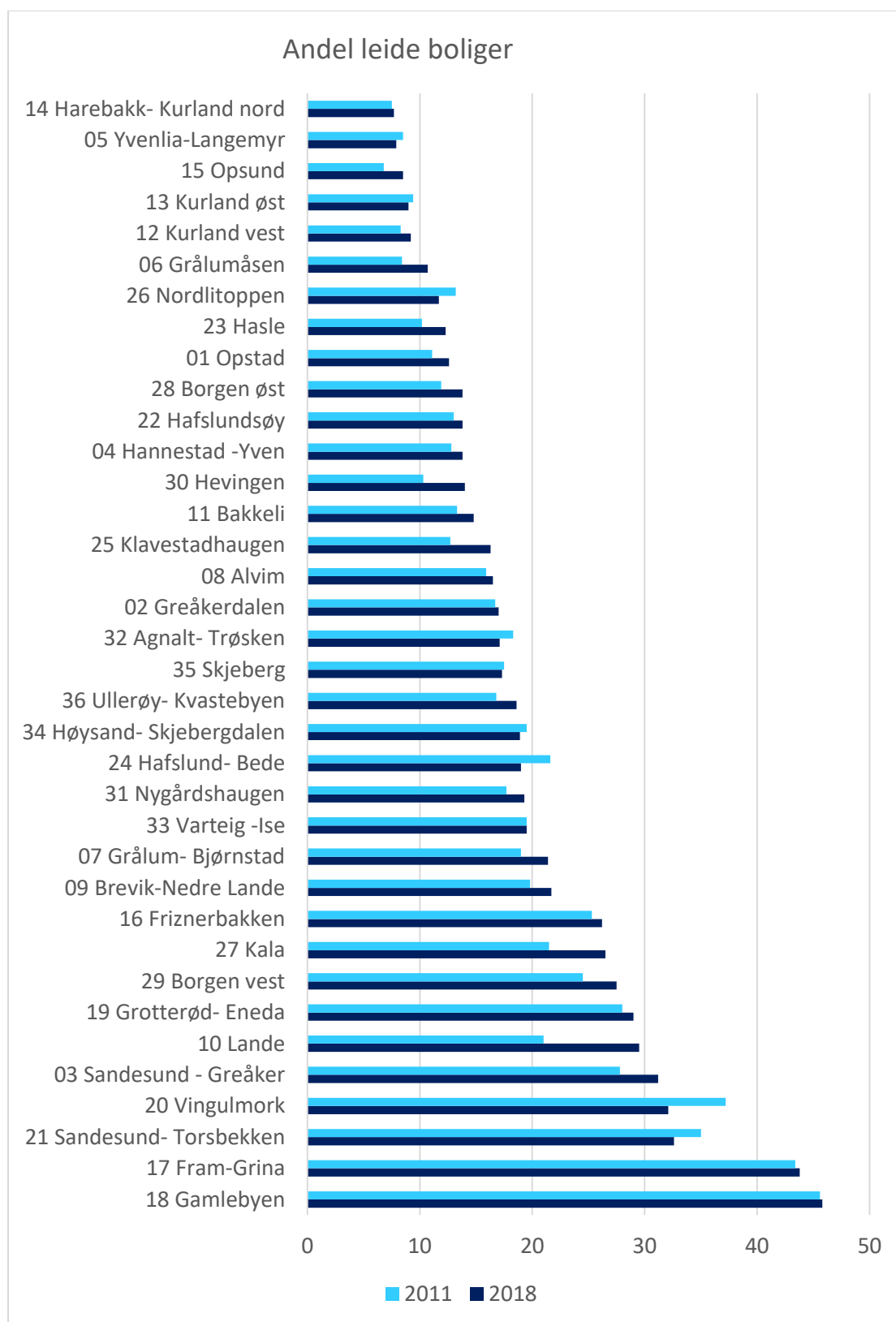
8.2 Leide boliger

Det er et ideal i Norge at flest mulig skal eie boligen. I Norge eier omtrent 80 prosent sin egen bolig. Man kan ha behov for å leie bolig i ulike livsfaser, for eksempel i studietiden, før førstegangsetablering eller ved annengangsetablering. Å leie bolig kan også skyldes manglende mulighet til å kjøpe sin egen bolig. De aller fleste i Sarpsborg eier også egen bolig. Andelen som leier bolig i Sarpsborg var 18,9 prosent i 2012 og 19,7 prosent i 2018. Det er, som før, flest leide boliger i sonene Fram-Grina og Gamlebyen. I disse sonene bor mellom 43,8 og- 45,8 prosent av befolkningen i leid bolig.

En høy andel leide boliger kan og henge sammen med bl.a. en høyere flytteandel, og muligheten for mindre stabilitet i boområdene. Alle større byer vil imidlertid ha et behov for en viss andel leide boliger, da det er større dynamikk i boligmarkedet her

Figur 33. Andel leide boliger

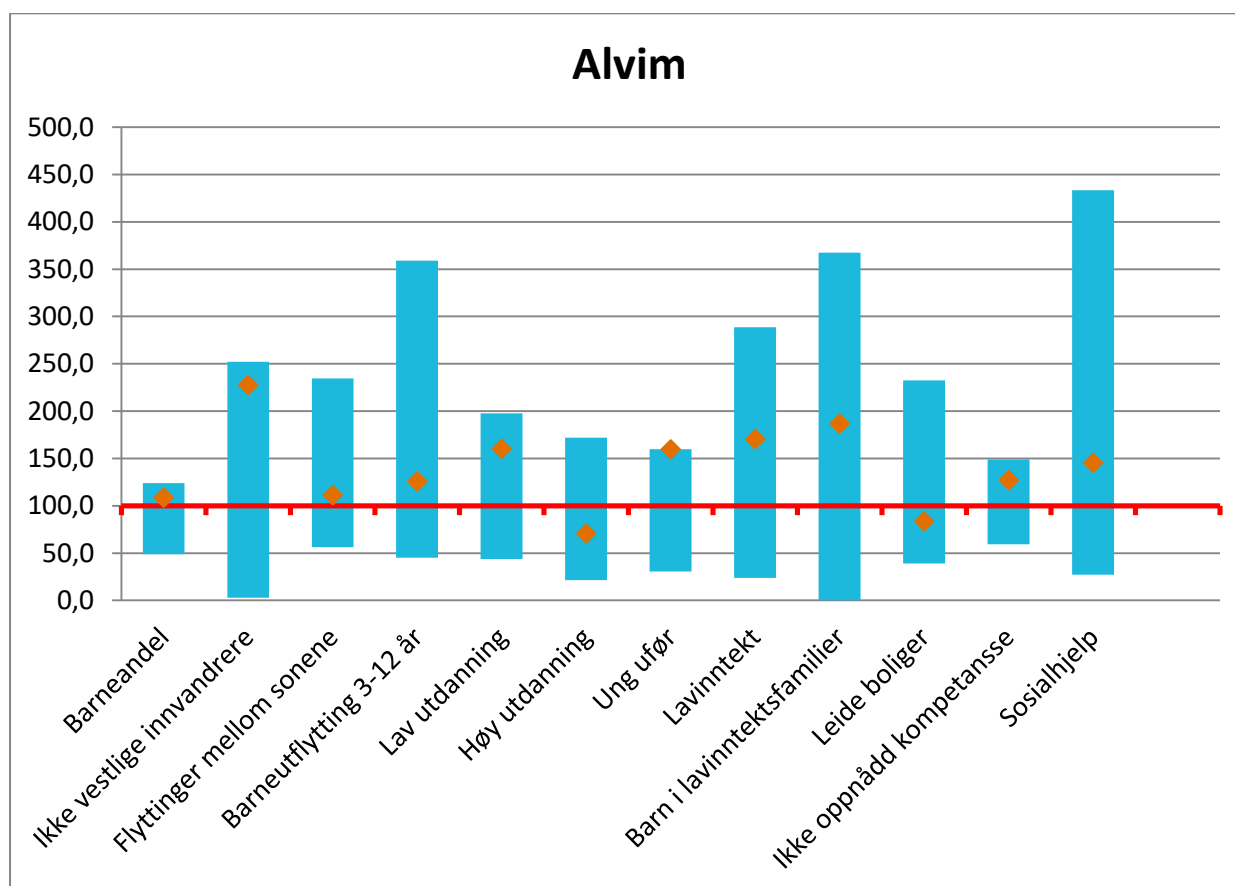
Figur 34. Andel leide boliger i 2011 og 2018

9 TI LEVEKÅRSSONER OG -FORSKJELLER OPPSUMMERT

I dette kapittelet presenteres ti levekårssoner, syv av disse befinner seg i sentrale områder. Hensikten er å vise hvordan indikatorene for disse områder ser ut samlet sett og synliggjøre forskjeller. Sonenes rangering i forhold til de 10 indikatorene vises i diagram. Diagrammet skal forstås slik: Rød strek viser gjennomsnittet for Sarpsborg som er satt til 100 og blå søyle viser spredningen mellom lavest og høyest skår på indikatoren målt i prosent. En lav blå søyle indikerer at det er liten spredning, det vil si at det er liten forskjell mellom sonene med høyest og lavest verdi. Grønn rute viser hvor gjeldende soner skårer på indikatoren. I beskrivelsen legges det vekt på hvor sonen befinner seg på de indikatorene som har stor spredning mellom høy og lav forekomst av levekårsutfordringer.

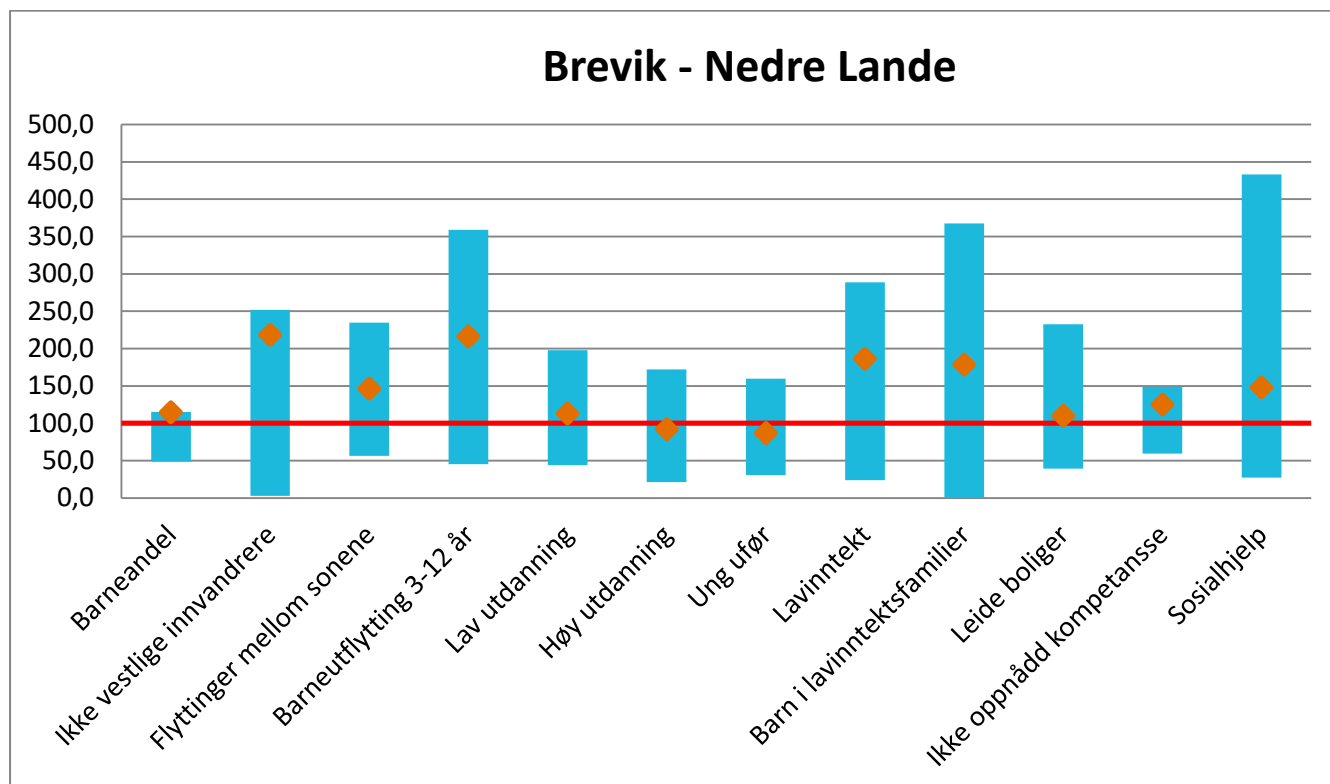
9.1 Alvim

Alvim levekårssone har 2172 innbyggere og 1014 boliger, noe færre boliger og flere innbyggere i 2018 enn i 2014. Andelen leide boliger i sonen var 16,5 prosent, noe lavere enn i 2014. Horisontaldelte Boligsammensetningen er dominert av tomannsboliger (34 prosent) og blokkbebyggelse (37 prosent). 24 prosent av boligene er eneboliger. Barneandelen er litt over gjennomsnittet for Sarpsborg. Alvim er blant områdene som har flest innbyggere med innvandrerbakgrunn. Fortsatt har Alvim et relativt stabilt miljø og ikke så mye over gjennomsnittet når det gjelder barneutflyttinger. Alvim har høyest andel unge uføre og en relativt høy andel barn i lavinntektsfamilier.

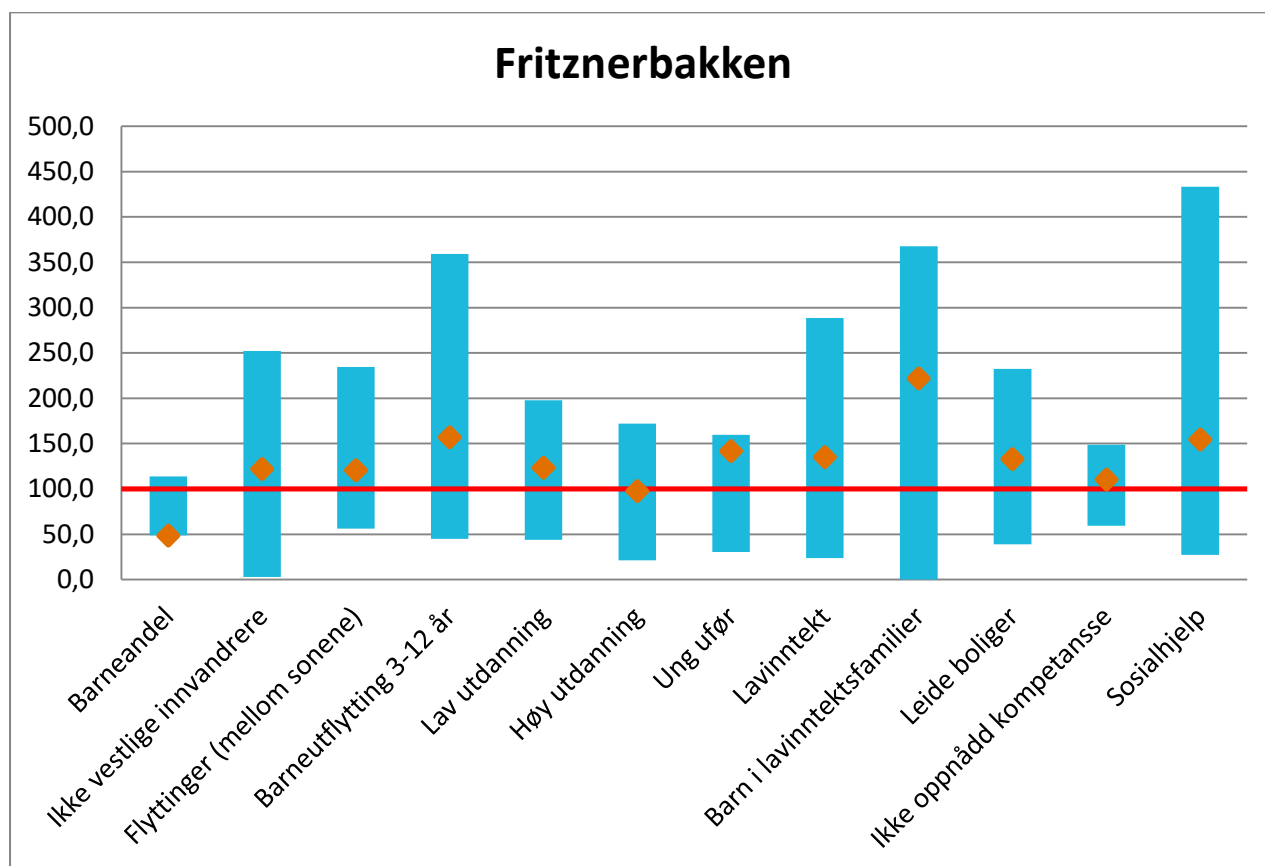
9.2 Brevik – Nedre Lande

Brevik – Nedre Lande har også en stor andel innbyggere med innvandrerbakgrunn. Området har hatt en vekst i innbyggertallet siste periode. Brevik – Nedre Lande levekårsone ligger omtrent rundt gjennomsnittet for Sarpsborg på flere av indikatorene, som lav utdanning, men også høy utdanning. Andelen unge ufør er også som snittet. Det har også vært forholdsvis stor barneutflytting fra denne sonen sammenlignet med tidligere periode. Her er det en betydelig andel utflyttinger blant barnefamilier.

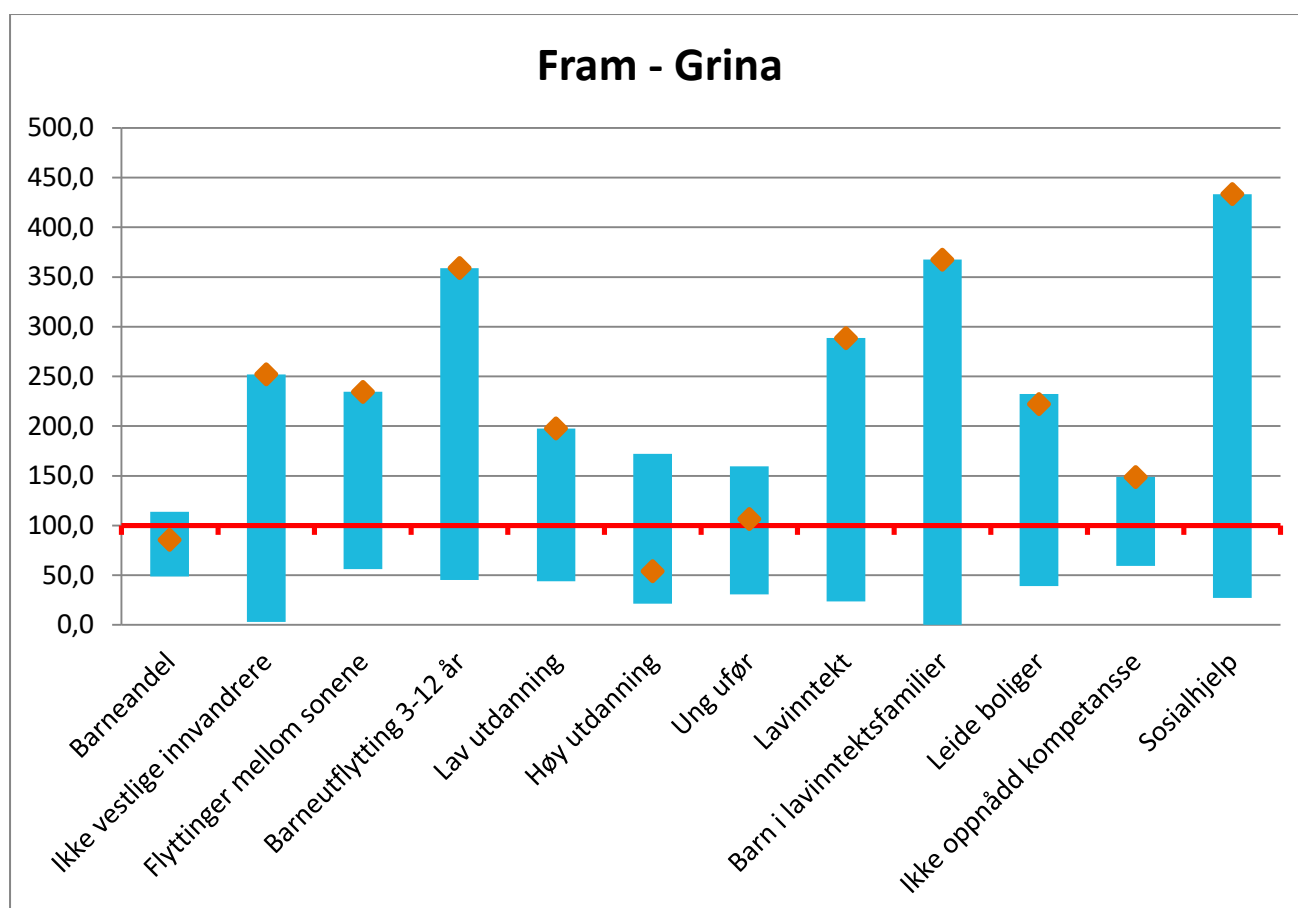
9.3 Fritznerbakken

Fritznerbakken levekårssone har også hatt en økning i innbyggertallet. 37 prosent av boligene i området er blokkleiligheter og nesten like mange tomannsboliger. Her bor en større andel eldre. Det er en lav barneandel i sonen og relativt høy barneutflytting. Blant barna som bor her er over 33 prosent i kategorien barn med lavinntekt, en økning på åtte prosentpoeng fra forrige kartlegging. Andel leide boliger er på 26 prosent, omtrent som i 2014. På Fritznerbakken er det også en relativt høy andel unge uføre.

9.4 Fram - Grina

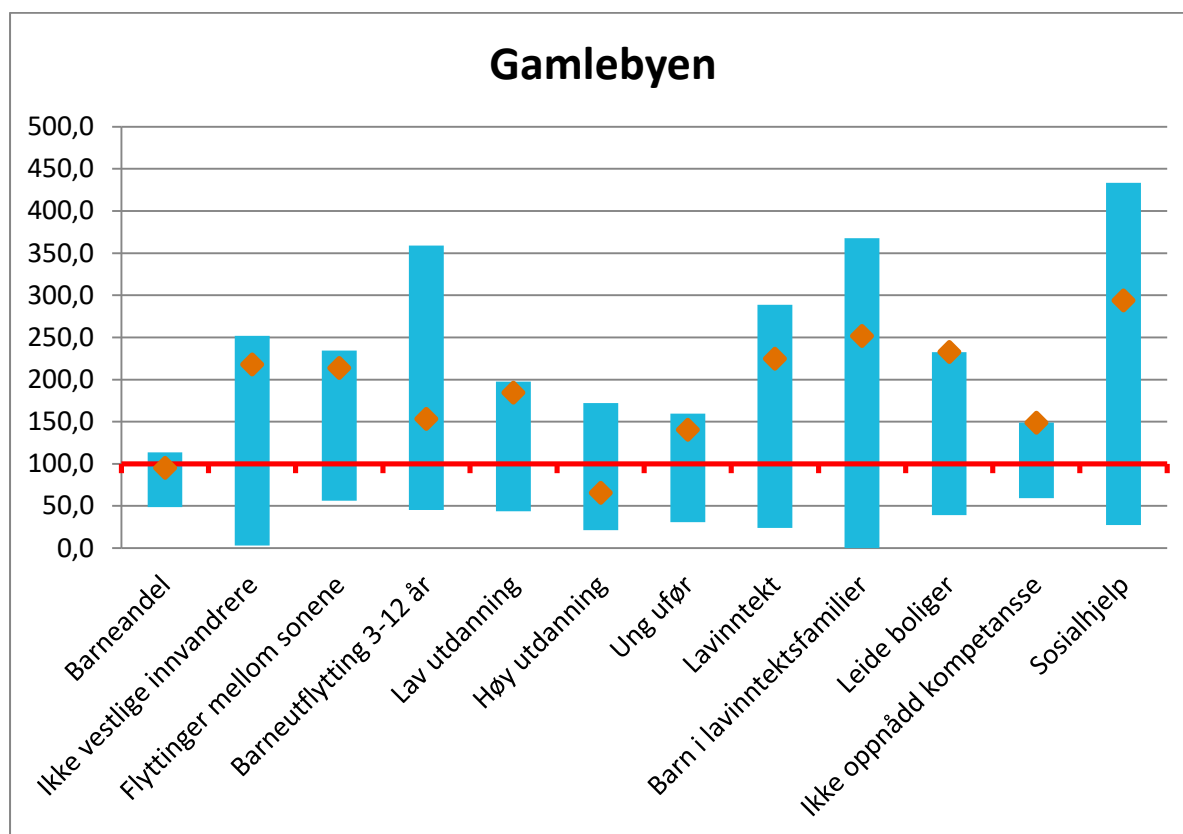
Levekårssonen Fram - Grina har cirka 1454 innbyggere. Området består av 840 boliger, over halvparten blokkbebyggelse og litt under en tredjedel tomannsboliger. Kun fem prosent er eneboliger i dette området.. 43,8 prosent av boligene ble leid ut i 2018. Barneandelen var noe lavere enn gjennomsnittet for Sarpsborg, men det skjer både inn og utflytting av barn i området. Sonen preges av midlertidig tilhørighet og har den høyeste andel utflyttinger i Sarpsborg. Fram – Grina har størst innbyggerandel som er avhengig av sosialhjelp.

9.5 Gamlebyen

Levekårssonen Gamlebyen har 1214 innbyggere og 633 boliger. En fjerdedel er blokkleiligheter og eneboligene utgjør 21 prosent av boligmassen. 34 prosent er tomannsboliger eller lignende. En stor andel har grunnskole som utdanning, men samtidig er området ikke så langt under gjennomsnittet når det gjelder andel med høyere utdanning. Det bor bortimot 500 innvandrere og norskfødte med innvandrerbakgrunn i bydelen. I denne sonen finner vi aller flest leide boliger med 45,8 prosent av boligene.

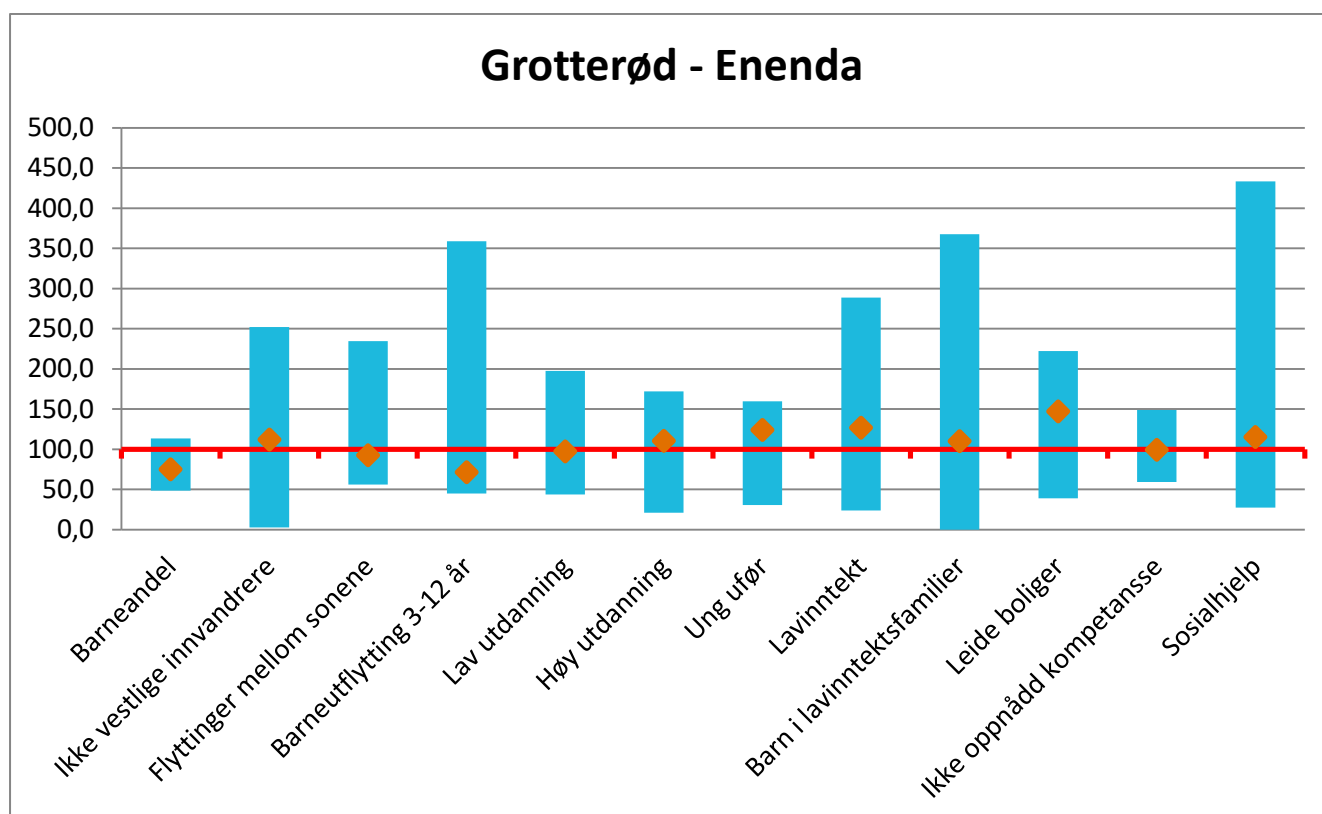
Barneandelen ligger på gjennomsnittet for Sarpsborg. Området preges av midlertidig tilhørighet grunnet høy utflytting. Barneutflyttinger fra sonen høyere enn gjennomsnittet. I Gamlebyen bor også en del unge uføre og det er relativt sett mange som har økonomiske utfordringer. Sonen har en barneandel likt med gjennomsnittet for Sarpsborg.

9.6 Grotterød – Enenda

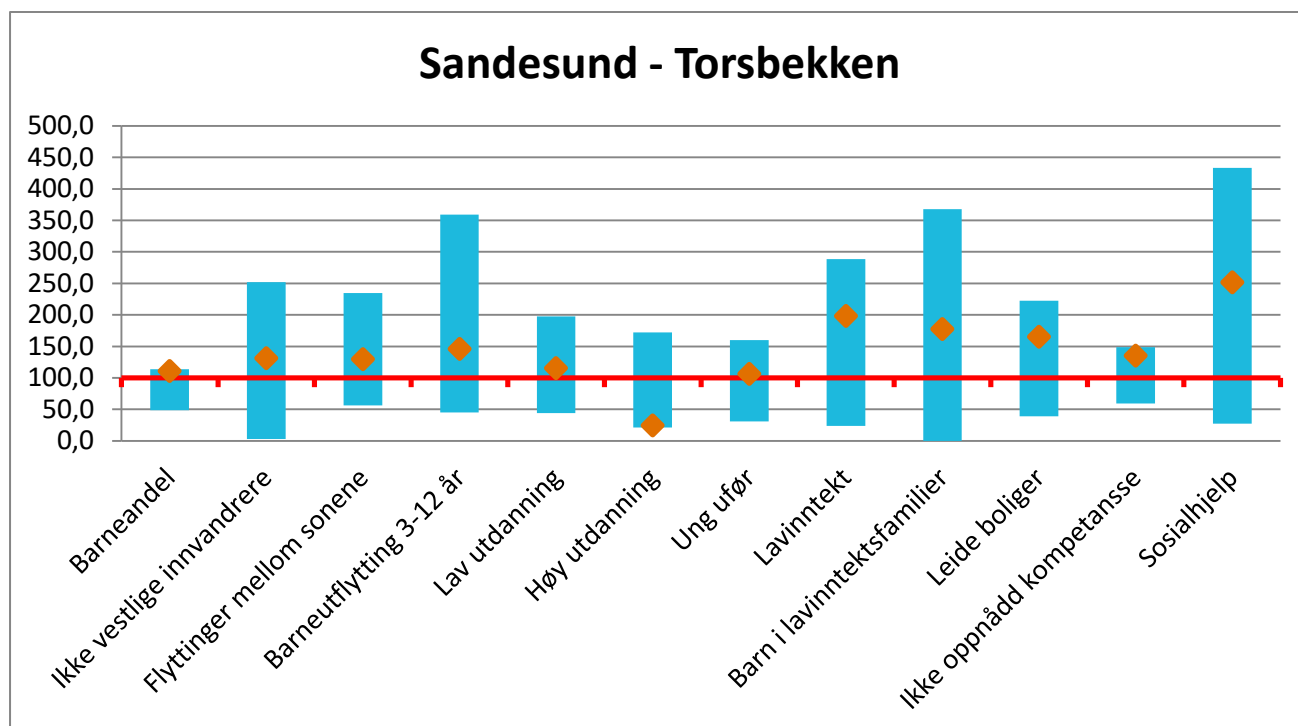
Levekårssonen Grotterød – Enenda har ca 1500 innbyggere og 760 boliger. Andelen leide boliger er på 29 prosent. Området er fortsatt preget av eneboliger, med en liten nedgang fra 41 til 38 prosent de siste årene. Horisontaldelte tomannsboliger utgjør også en stor del av boligtilbudet med nesten 31 prosent. Blokkbebyggelse utgjør 20 prosent av boligmassen.

Andelen av befolkningen over 67 er stor, med nærmere 26 prosent. Gjennomsnittet i Sarpsborg var 16 prosent i 2018. Sonen har nesten ikke ungdomsarbeidsledighet og nesten ikke barneutflyttinger. Sonen ligger på gjennomsnittet eller nær gjennomsnittet på de fleste indikatorene. I dette boområdet er 29 prosent av boligene utleid, over gjennomsnittet for Sarpsborg som var 19 prosent i 2018. Det er liten grad av utflytting og barneutflytting.

9.7 Sandesund - Torsbekken

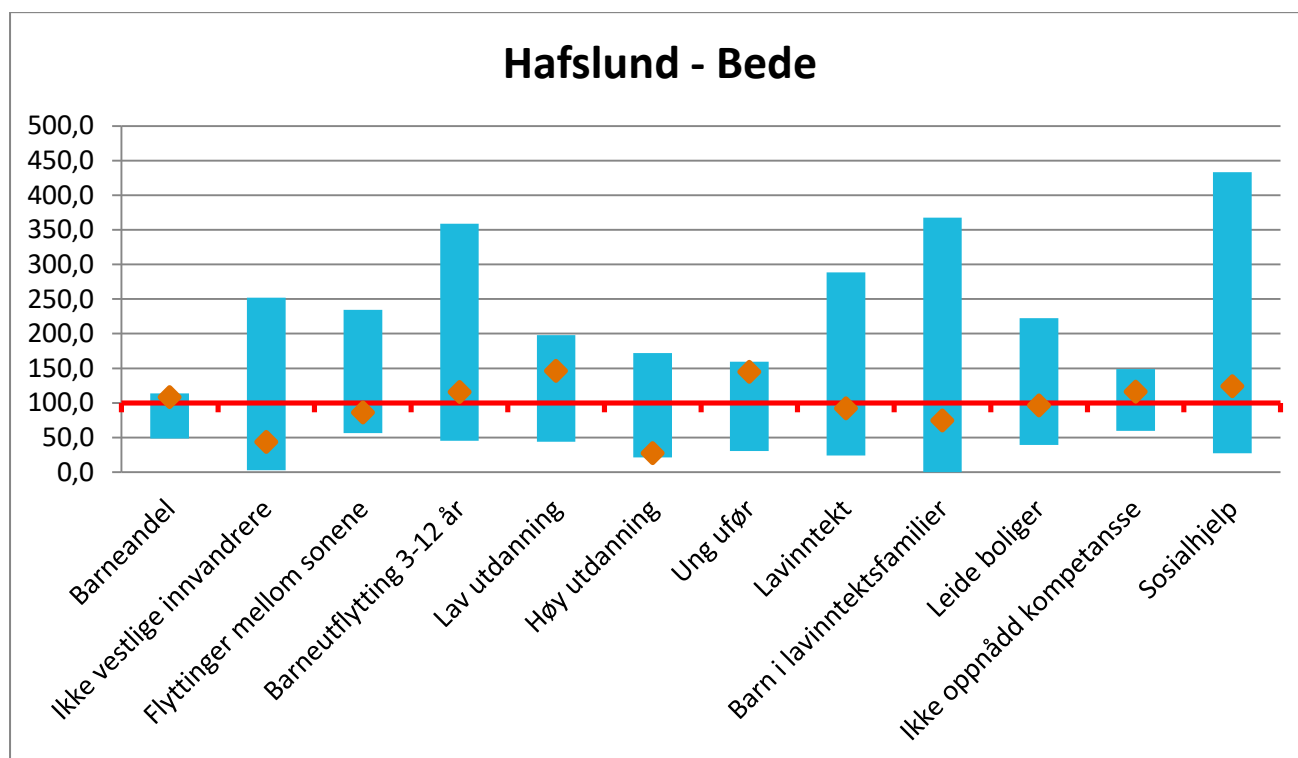
Levekårssonen Sandesund - Torsbekken har 997 innbyggere og 487 boliger. Andel leide boliger i sonen er redusert fra 35 prosent til 32-33 prosent. Boligtilbudet i området består av over halvparten tomannsboliger eller lignende. Nær en tredjedel er eneboliger og 15 prosent blokkleiligheter. Andelen eneboliger er 27 prosent. Sonen ligger på gjennomsnittet, eller nær gjennomsnittet på fem av indikatorene og ligger en del høyere på indikatorene fattigdom, barnefattigdom, ikke-vestlige innvandrere, sosialhjelp og barneflyttinger. Barneandelen ligger på gjennomsnittet for Sarpsborg. Eldreandelen er forholdsvis liten og barneandelen på kommunesnittet. 90 barn som bor her er i kategorien lavinntekt. Det tilsvarer 38,6 prosent av innbyggerne i området.

9.8 Hafslund - Bede

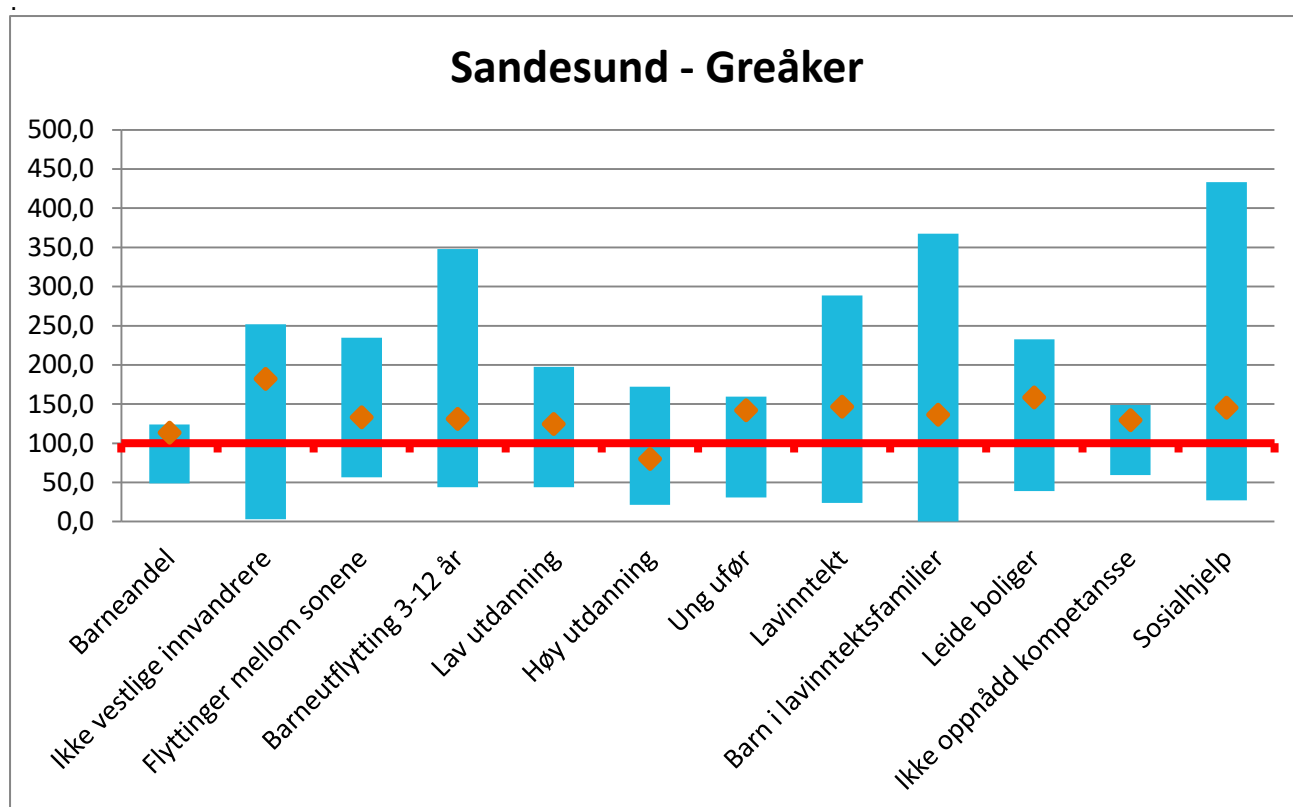
På Hafslund – Bede økte innbyggertallet fra 1659 i 2014 til 1800 innbyggere i 2018. 38 boliger ble bygget i denne perioden. Området består primært av eneboliger og horisontaldelt tomannsboliger. Andelen leide boliger i sonen var på gjennomsnittet med 19 prosent i 2018.

Sonen ligger omtrent på gjennomsnittet for Sarpsborg på flere indikatorer, men har høyt andel unge uføre. 192 personer som bodde her i 2018 hadde lavinntekt, det vil si rundt 11 prosent av innbyggerne i sonen. 17 prosent av barna var også i lavinntektsfamilie. I denne delen av Sarpsborg bor det en mindre andel innbyggere med innvandrerbakgrunn.

9.9 Sandesund-Greåker

Sandesund-Greåker hadde 1161 innbyggere i 2018 og sonen hadde en liten nedgang i innbyggertall siden 2014, trolig på grunn av boligavgang og noe utflytting av barnefamilier. Andel barneflyttinger er noe høyere fra denne sonen enn gjennomsnittet for Sarpsborg. Sonen skårer relativt høyt på indikatorene ikke-vestlige innvandrere, Sonen ligger bare litt under gjennomsnittet når det gjelder innbygger med høyere utdanning, men er også noe over gjennomsnittet når det gjelder unge som ikke har gjennomført videregående skole på fem år. Dessuten er det forholdsvis mange unge uføre.

9.10 Vingulmork

Levekårssonen Vingulmork hadde 982 innbyggere og nærmere 560-70 boliger i 2018. Boligsammensetningen er variert og med en ganske jevn fordeling mellom boligtypene.

Andelen leide boliger ble noe redusert mellom 2014 og 2018 utgjorde da en tredjedel av boligene. Sonen ligger noe høyere enn gjennomsnittet på to indikatorer, sosialhjelp og barneflyttinger. De øvrige indikatorene ligger på gjennomsnittet for Sarpsborg. Vingulmork har en stor andel eldre innbyggere, nærmere 29 prosent. Barneandelen er tilsvarende lav og barneutflyttingene forekommer hyppigere enn gjennomsnittet. Forekomsten av lavinntekt og ung ufør er noe større enn snittet.

